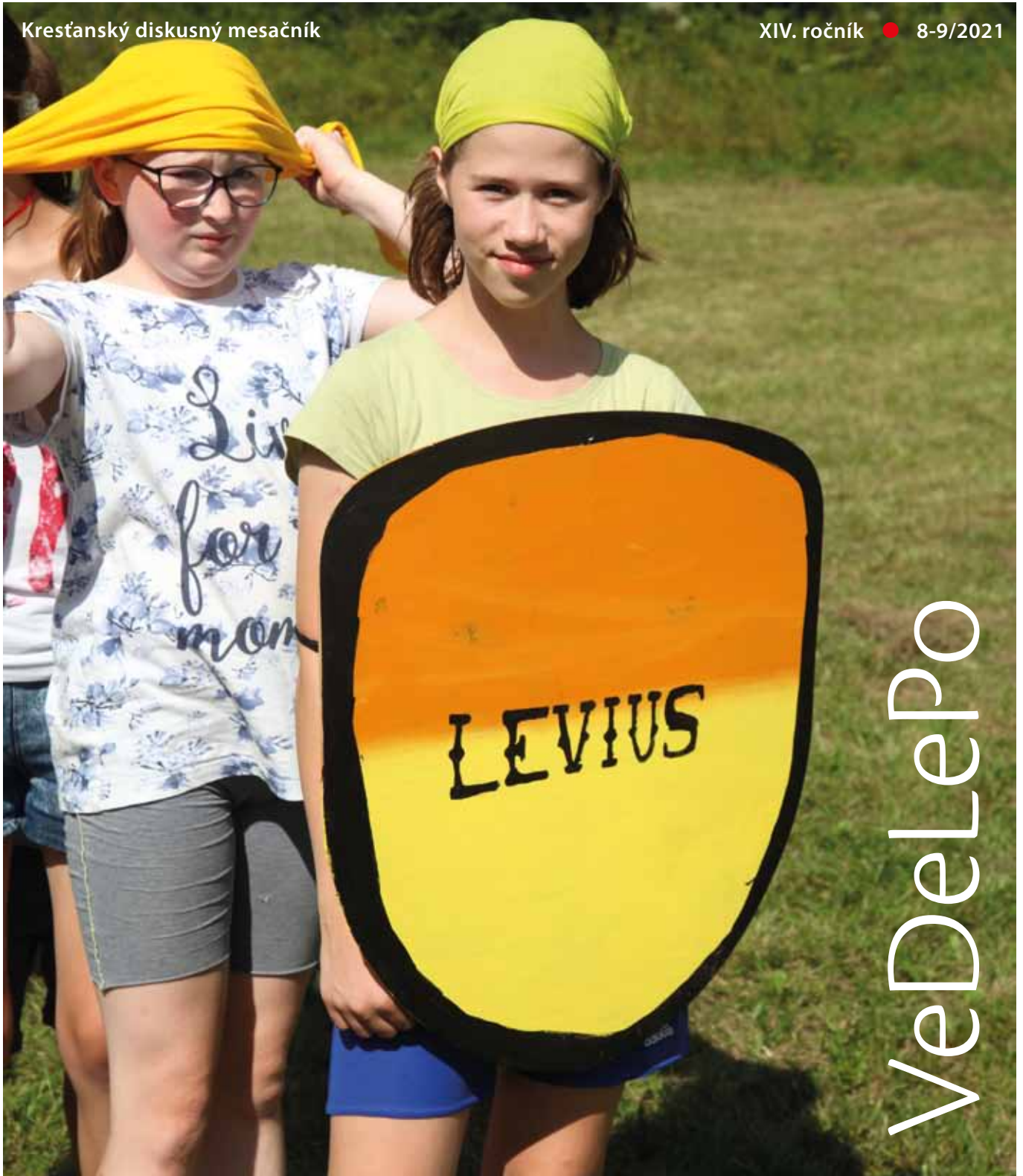

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XIV. ročník ● 8-9/2021

VeDeLePo

O B S A H

Desatoro 4
7. PRIKÁZANIE
Š. Markuš

Cirkev online 5
ÚVOD DO MODLITEBNEJ
P. Kučera

Rozhovor 6
O KNIŽNICI...
K. Slavičková/E. Mihočová

Úvaha 11
ŠIROKÁ ZBOROVÁ
RODINA
J. Stupka

Téma 12
VeDeLePo
E. Bechná

Nová kniha 17
PÁPEŽSTVO
Š. Evin, L. de Chirico

Reportáž 20
IZRAELSKÝ DENNÍK IV
E. Bechná

Kultúra 24
OZDÍNSKA ZELENÁ
J. Šicková-Fabricsi

Príbehy narkomana 26
PRÍBEH ŠIESTY

Misia 27
MOZAIKA
M. Brejcha

Zápisky z farmy 28
DODATOK
K PREPÚŠŤACEJ SPRÁVE
T. Komrska

Spod orecha 30
KOCÚRKOVO?
B. Piatko

RELAX 31

L. Bechný: Radosť z víťazstva

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej, ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2021

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števek

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, Jazyková úprava: Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. Vyšlo: 28. 9. 2021 Tlač: Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: L. Bechný: Maľovaný štít

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

NÁJŠŤ SPOLOČNÚ REČ

Začína nový školský rok. Ten minulý som sa mnohokrát cítila ako alchymista. Učiteľ zapne počítač, klikne na link a čaká. Postupne sa začnú ukazovať ikonky žiakov. Ak má učiteľ šťastie a tínedžer ho vezme na milosť, tak mu na pár sekúnd zjaví svoju tvár, ukáže svoju izbu, obľúbenú knihu, zvieratko... Nestáva sa to často. Riziká sebaodhalenia sú veľké. Dievčatá sa boja, že nie sú dostatočne upravené, chalani nechcú ukázať svoj neporiadok, alebo odhaliť, že ešte ležia v posteli... Skrývali sme sa pred sebou. Ale ako učiť bez vzájomného kontaktu? Na každej hodine som sa snažila miešať rôzne „ingrediencie“ otázok, hier, aktivít, obrázkov, prezentácií..., ktoré by nám pomohli zažiť skutočné stretnutia – stretnutia našich myslí a osobností. Nadľudská úloha. Cítila som sa ako alchymista, ktorý sa z obyčajných chemických prvkov snaží stvoriť zlato a je zúfalý z toho, že sa mu to nedarí. Ale aj tieto nepodarené pokusy pomohli deťom v mojej triede nestratiť sa úplne a udržať si aký-taký kontakt. Ako to robiť lepšie? To je úloha, ktorou sa budeme musieť zaoberať.

Boh stvoril každý priestor. I online priestor je priestorom, v ktorom sa pohybuje prirodzene, i online priestor je Jeho domovom. To len nám, narodeným ešte v 20. storočí, sa v ňom pohybuje ťažko. Posledné dva roky takmer všetci hľadáme spôsob, ako v ňom nadväzovať vzťahy, ako v ňom vyučovať, učiť sa, pracovať, modliť sa, zdieľať svoje životy, vzájomne sa „dotýkať“. Pre mnohých z nás sa tento virtuálny priestor stal aj priestorom bohoslužobným. Vo vzájomnom spoločenstve sme sa snažili chváliť Boha, rozmýšľať nad Písmom, prejavovať si súcit a empatiu, vnímať Krista v našej každodennosti. Virtuálne prebiehali stretnutia detí, mládeže, dospelých... Boli sme ako cudzinci, ktorí vstúpili do cudzej zeme, do krajiny, v ktorej platia iné pravidlá. Hoci sme sa za posledné dva roky výrazne zlepšili v používaní nových technológií, môžeme len tušiť, aké výzvy nás ešte čakajú.

Boh svoj ľud však často viedol cudzími krajinami do zaslúbenej zeme. Abrahám, Izák, Jákob, Mojžiš... všetci boli cudzincami, ktorí sa museli učiť pohybovať a žiť v cudzej krajine. Boh ich na týchto cestách sprevádzal a hovoril k nim. A v tom je nádej, že On nás neopustí. On dokáže vstupovať do akéhokoľvek priestoru a nájsť nás v ňom. Pre mnohé naše deti sa stal virtuálny svet domovinou. Je na nás, aby sme sa im nestratili, a aby sme robili kroky ku vzájomným stretnutiam, a to či už v skutočnom alebo virtuálnom priestore.

Téma, ktorou sa tento školský rok v Narnii Pezinok budeme zaoberať, je: Nájsť spoločnú reč. Prebrali sme ju z Bratislavskej Narnie, spolu s heslom: Nie je mi to jedno... Kto si? Ako sa máš? Čo potrebuješ? Nachádzanie spoločnej reči je náročné, vyžaduje vystúpiť zo seba do vzťahu. Je to však vzácny poklad, ktorého nájdeniu sa oplatí venovať všetko úsilie. Vari sa nám bude aspoň sčasti dariť vnímať jeden druhého a dávať si vzájomne na vedomie, že NIE JE MI TO JEDNO... ■

MONIKA MITANOVÁ
(CZŠ Narnia Pezinok,
CB Svätý Jur)

STĽPČEK:

O MÚDROSTI A OTÁZKACH
Medzi „policajtskými“ vtipmi je jeden obzvlášť zaujímavý:

Jeden policajt sa pýta: „Chlapi, kam sa podeje svetlo, keď sa zhasne?“ Nikto nevie odpovedať. Na druhý deň ich šéf hovorí: „Chlapi, už viem, do chladničky.“

Ten vtip je zaujímavý jednak tým, že chce zosmiešniť policajtov, ale zároveň vykreslil múdreho policajta (toho, čo sa pýtal). Pretože otázka „kam sa podeje svetlo, keď sa zhasne“ je otázka typu, na akých stojí veda. Podobná otázka vyvolala vznik náuky o svetle, vznik optiky. Škoda, že múdrosť otázky si takmer nikto nevšimne. Pre väčšinu je to vtip o hlúposti policajtov! Mali by sme však hovoriť o múdrosti. Komenský v knihe „Orbis pictus“ volá deti do školy slovami „Příď se dítě učit moudrým býti.“ Voláme tak deti do školy aj my? Učíme ich dávať otázky? A vôbec, dávame im otázky? Ak nie, neučíme ich poznávať svet, neučíme ich nič!

Syn sa raz v škole učil, že v jadre Zeme je zóna pomenovaná po nejakom Srbovi. „Čo to je za zóna?“ opýtal som sa ho. „Neviem, to nám nepovedala.“ Potom otec jeho spolužiaka (geológ) mu povedal, že sa nevie, čo to je, ale vie sa, že to je, lebo sa tam odrážajú zemetrasné vlny. Nebolo by to takto zaujímavejšie? Nevyvolalo by to (aspoň u niektorých) záujem?

Ešte odpoveď múdreho policajtovi: Svetlo sa šíri priestorom a pri dopade sa odráža. V miestnosti po mnohonásobnom odraze od stien z neho nezostane takmer nič, lebo pri každom odraze z neho ubudne (trošku ohreje stenu). Svetlo sa šíri tak rýchlo, že sa za tisícinu sekundy odrazí cca stotisíckrát (záleží od veľkosti miestnosti). Keby vám stotisíckrát znížili plat o jeden cent, tiež by vám nič nezostalo. ■ **Ivan Turek**

7. PRIKÁZANIE: Nescudzoložíš! (Ex 20, 14)

ŠTEFAN MARKUŠ

V kostoloch, mešitách, synagógach či v modlitebniach je tabu hovoriť o sexe. Etické prostredie v akom sme vyrástli, do mysle implantovalo zásadu, že intímne záležitosti nepatria na verejnosť. Neprekvapuje, že problém sexu je súčasťou Desatora? V modernom svete zámeru zaraďiť prax pohlavného života do Zákona lepšie rozumieme, lebo sme sa ocitli uprostred sexuálnej revolúcie. Zo všetkých strán na nás útočí uvoľnenosť, svojvôľa v zmysle hesla *Carpe diem* (Využi deň). Západná kultúra je sexom posadnutá. Nevyhnutne si kladieme otázku, či židovsko-kresťanskej civilizácii zostala ešte munícia na ochranu mravnej čistoty, a či neustupuje v morálnych otázkach vplyvu bezbrehého (neo)liberalizmu. Siedme prikázanie, ako téma nedeľnej homílie, je napriek obavám, skôr neželaná a málokoho zaujme. A predsa je regulácia sexuálnej mravnosti začlenená do kódexu Desatora. Životné skúsenosti spoločentiev, svetských aj náboženských potvrdzujú, že zaradenie siedmeho prikázania je pre bezpečné putovanie k duchovnej realite oprávnené.

Omylom dnešnej doby je, že sex sa oddeľuje od lásky. Pohlavný život je druhom fetiša a poklonkovaním idolu. A toto myslenie, žiaľ, preniklo aj do prostredia cirkvi, kde v minulosti bolo dlho tabuizované. Pedagógovia, sociológovia, filozofi postmodernej doby sú presvedčení, že agendou výchovy mladej generácie by malo byť varovanie pred manželskou neverou. Existuje predstava, že ľudia môžu mať sex, pokiaľ partner je slobodný a nie je „uväznený“ v manželstve. V zmysle Desatora je to však omyl, lebo príkaz *Nescudzoložíš!* posúva sexuálny život do prísne stráženej intimity spálne manželov. Fundamentálni aj racionálne uvažujúci kresťania sa však držia presvedčenia, že manželstvo a rodina sú darom nebies a že Boh odlišnú sexuálnu identitu (mužskosť a ženskosť) spojil inštitútom manželstva. Keď si ujasníme tieto danosti, porozumieme aj odkazu siedmej vety Desatora.

Výrok varuje pred heterosexuálnou praxou bez lásky a záväzkov. A najmä, upozorňuje na sebakontrolu. Boh chce muža a ženu chrániť pred citovými zraneniami, pohlavnými nemocami a neželanými dôsledkami voľnej lásky. Odmenou je radosť a zaslúbenie dobra pre stabilný život v manželstve. Novozákonným dodatkom k tomuto posolstvu je upozornenie, že zlo sa rodí v ľudskej mysli a je potrebné proti pokušeniu bojovať. Preto Ježiš upozorňoval: *Každý, kto sa žiadostivo pozerá na ženu, už s ňou scudzoložil v srdci* (Mt 5, 28). Sexuológovia v minulosti učili, že väčší problém sexu jestvuje u mužov. V dobe prebiehajúcej emancipácie pohlaví sa problém pohlavnej žiadostivosti vzťahuje už aj na ženy. Nepodliehať pokušeniam v oblasti sexu je výzvou – dnes a teraz – bez výnimky. Siedme prikázanie je užitočnou smerovkou a ukazuje na únikovú cestu z džungle nekontrolovateľnej túžby. Zdroje pokušenia máme radikálne odmietať a na ne sa ani neďávať. ■

ÚVOD DO MODLITEBNÍ

29. 8. 2021

CB Bratislava-Cukrová

Je konec prázdnin. Poslední týden augusta už více než dvě desetiletí trávím na Rádcovské škole, což je kurz pro vedoucí dorostu nejen v Čechách. (Loni tu byli účastníci ze Slovenska. Letos jsem chtěl, aby tu byl někdo z bratislavského týmu, ale nevyšlo to.) Přítomní vedoucí, ve věku nejčastěji 15 - 18 let, jsou nadšení. Těší se na chvíli až ve svých dorostech využít zkušenosti a náměty zde načerpané. Pohled na mladé nadšence ve mně oživuje verše o mladých lidech v Písmu. Jeden, zvláště vyvedený najdeme v Žalmu 144, 12: *Kéž jsou naši synové jak štěpy, krásně urostlí v svém mládí. Naše dcery ať jsou jako sloupy vytesané podle chrámového vzoru.*

A tak máme první inspiraci k modlitbám. Předložit Bohu prosbu za děti v okruhu C4. Děti, dorostence, mládežníky, studenty. Žalmista mluví *stĺpoch tesaných v slohu chrámovom a o pestovaných štepoch*. A zbožný čtenář Písma ví o chrámu Ducha Božího a naroubování našich životů do Krista. Proto máme do onoho slova „**kéž**“ a nebo „**nech**“ vložit naše niterné prosby a touhy, aby z těch mladých životů byly Boží sloupy nesoucí tíhu života a krásné rouby, přinášející chutné ovoce Božího Ducha.

Za chvíli vyrazím na modlitební procházku. Do toho slova „**nech**“ vložím před Bohem přání a touhy ve vztahu k mladým lidem. Budu mít v mysli děti, jak v českých dorostech, tak naše děti v Bratislavě. V Bratislavě máme dorost, Kvapôčky, vníká aj mládež, máme aktivity ve školách mezi hledajícími a nalézajícími. Máme krásné a velké důvody proč vyslovit před Bohem naše „**kéž**“ a nebo „**nech**“.

Na závěr něco povzbudivého i tajemného na konec: Daniel 10, 9 - 12: *Vtedy som počul zvuk jeho slov. Ale keď som ho počul, omráčený som padol na tvár. Vtedy sa ma dotkla ruka a pomohla mi oprieť sa na kolená a dlane. Potom mi povedal: Daniel, milovaný muž, daj pozor na slová, ktoré ti hovorím. Postav sa na svoje miesto, lebo teraz som poslaný k tebe. Keď mi tieto slová hovoril, s chvením som sa postavil. Potom mi povedal: Neboj sa, Daniel, lebo od prvého dňa, keď si si v srdci zaumienil chápať a pokoriť sa pred svojim Bohom, boli tvoje slová vyslyšané, a ja som prišiel práve kvôli nim.* Preji všem hezké nové nedělní ráno. ■

Petr Kučera

O KNIŽNICI, KTORÁ VÁS NAPLNÍ ÚŽASOM

Nikto, kto sa ocitne pod Tatrami, by nemal obísť Lyceálnu knižnicu v Kežmarku – najväčšiu historickú školskú knižnicu v strednej Európe. Jej „dušou“ je KATARÍNA SLAVÍČKOVÁ, ktorá tu pred takmer 25 rokmi začínala ako turistická sprievodkyňa. Dnes sa už perfektne orientuje v 150-tisícoch zväzkoch vzácných kníh a v pohnutej histórii jednej z najvýznamnejších škôl v bývalom Rakúsko-Uhorsku. Pracuje v bielych rukavičkách, aby knihy nepoškodila a nemá problém loziť po rebríku. Stále má čo objavovať a teší ju, ak sa jej podarí nájsť unikátnu knihu, o ktorej nikto nevedel. Katarína je členkou evanjelického cirkevného zboru, ktorý knižnicu vlastní. Je vydatá a má dvoch synov.

Rozprávala sa s ňou EMÍLIA MIHOČOVÁ. Foto: NINA MIHOČOVÁ

Katarína, aké boli vaše pocity, keď ste prvýkrát vstúpili do krásnych priestorov Lyceálnej knižnice?

Keď som sem vošla prvýkrát, tak som sa čudovala, rovnako ako sa čudujem dnes. Knižnica na vás jednoducho zapôsobí. A musí zapôsobiť aj na človeka, ktorý nemá rád knihy. To, že môžem listovať v knihách, ktoré majú 500 – 600 rokov, je fascinujúce. Doslova ma to pohltilo. Práca, ktorú robím, ma baví. Možno to v dnešnej dobe vyznie zvláštne, ale každý deň sa teším do práce.

Váš osobný a profesionálny život je úzko spätý s krajom pod Tatrami. Kde sú však vaše skutočné korene?

Narodila som sa v Devíne pri Bratislave. Keď som mala dva a pol roka, zomrel mi otec. Začala sa o mňa starať o dvadsať rokov staršia sestra. Prestahovala som sa do Košíc, kde som vyrastala a kde som strávila celé svoje detstvo. Od piatich rokov som sa venovala baletu. Neskôr som chcela študovať na vysokej škole zahraničného obchodu. Rodičia však neboli v komunistickej strane, preto som sa tam nedo-

stala. Prijali ma však na nadstavbové štúdium cestovného ruchu v Kežmarku, odbor sprievodcovstvo. Tu som stretla aj svojho budúceho manžela, takže som už pod Tatrami zostala.

Znie to až neuveriteľne, ale v Lyceálnej knižnici, ktorá patrí evanjelickému zboru, ste už 24 rokov. Čo vás na túto pozíciu priviedlo?

Začínala som ako tlmočnica v jednej rakúskej firme, ale potom mi ochorel syn. Musel absolvovať dve vážne operácie. V práci som dala výpoveď, na-

koľko to bolo časovo veľmi náročné. V roku 1997 mi suseda povedala, že by v cirkevnom zbere potrebovali na rok sprievodkyňu do historickej knižnice, ktorú vtedy prvýkrát otvárali pre verejnosť. Ponuku som prijala a v júli som nastúpila podľa zmluvnej dohody na rok. Odborná knihovníčka Vlasta Okoličányová v tom čase čerpala materskú dovolenku a ja som mala sprevádzať po knižnici. Keď sa potom rozhodla presťahovať do Bratislavy, zmluvu mi postupne predlžovali. A už som tu takmer 25 rokov.

Ocitli ste sa na pozícii, ktorú ste nikdy predtým nerobili – neštudovali ste históriu, ani knihovníctvo. Boli začiatky tvrdým orieškom?

Spočiatku to bolo náročné. Keď bádatelia chceli konkrétnu knihu, nevedela som im ju hneď nájsť. Vyznať sa v 150-tisícoch zväzkoch, je kumšt. Vyžaduje si to znalosti, ale najmä to človek musí robiť dlhšie, aby sa zorientoval. Nájdem už takmer všetko. Viem, kde približne mám hľadať. Podľa čísla dokážem určiť, v ktorom sektore knihy asi sú. Hľadať v knižnici je niečo podobné ako hľadať na googli. Nedá sa to naučiť, musíte to len prežiť. Je za tým 20 rokov skúseností.

Knižnica je dnes v perfektnom, reprezentatívnom stave, cirkevný zbor sa o ňu ukázkovo stará. V akom stave však bola pred rokmi, keď ste sa tu zamestnali?

Už dve desaťtisky rokov pred mojím príchodom knihy ukladali a spracovávali archivári z Matice slovenskej a pani Vlasta Okoličányová. Mnoho kníh ešte ležalo v archíve nespracovaných. Regály sme už mali, ale chýbali presklené vitríny. Archív bol plný duplikátov a multiplikátov – zaevidovala som ich viac ako desaťtisíc. Každý jeden bolo treba fyzicky zobrať do ruky, zapísať a uložiť. A potom vytriediť ďalších desaťtisíc písomností z cirkevného archívu. Nerobi-

la som to, samozrejme, sama – mali sme pracovníkov na verejno-prospešné práce. Knihy bolo treba aj vyčistiť od prachu. Hovorili sme si, „budme radi, sú knižnice ešte aj v horšom stave“. V tom čase sme nemali žiadny propagačný materiál o knižnici ani o kostoloch – Drevenom artikulórnem ani Novom evanjelickom kostole. Začínali sme doslova od nuly. Niektoré priestory však už boli opravené a vynovené. Počas prvého leta sme vďaka turistom zarobili dostatok peňazí na to, aby sme zakúpili prvé presklené vitríny.

Turisti – prejavili o knižnicu záujem, keď im otvorila svoje brány?

V rokoch 1997 – 1998 chodili do Kežmarku autobusy plné Kar-

z nášho územia do Nemecka, hoci nič zlé nespravili.

Práve sprievodca hrá rozhodujúcu úlohu – buď návštevníka zaujme alebo doslova unudí.

Myslím si, že k nám turisti chodia radi. Áno, veľa závisí od toho, akým spôsobom informáciu o knižnici dostanú. Jednoducho im to treba vedieť podať. Snažím sa, aby mali čo hľadať okom a k sprievodnému slovu vyberať atraktívne knihy. Také, ktoré nie sú výnimočné len obsahom, ale aj formou, sú atraktívne a vedia zaujať.

Aké skupiny k vám najčastejšie prichádzajú?

Rôznorodé – nielen dospelí turisti a akademická obec, ale aj

patských Nemcov, ktorí sa pod Tatry vracali ako do svojho rodu. Keďže som plynule hovorila nemecky, cítili sa tu perfektne. Je to iné, ako im dať do ruky text v nemčine, aby si ho prečítali. Nebolo nič nezvyčajné, že denne prišlo aj desať autobusov turistov, ktorí chceli vidieť oba kostoly, a popritom si pozreli aj knižnicu. Kežmarok považujú za svoj domov. Plakali dojatím a ja spolu s nimi. Bolo to pre nich a ich rodiny ťažké, keď sa museli po 2. svetovej vojne vysťahovať

žiaci a študenti. V prvom rade sa musím naladiť na ich nôt, obsah aj formu prispôbiť ich veku. Ku každej skupine sa snažím pristupovať individuálne (dúfam, že sa mi to darí). Nemcom nemôžem rozprávať o slovenských knihách, keď ich zaujímajú nemecké. Američanom, ktorí nevedia takmer nič o dejinách strednej a východnej Európy, zase musím vysvetliť všetko. Robím prehliadky – ak pre deti z materských škôl – ložím po rebríku, vyberám najväč-

šiu knihu, potom najmenšiu. Ak tvrdia, že máme milión kníh, tak s nimi súhlasím (smiech). A keď im niečo prečítam po nemecky z knihy písanej švabachom, tak ma priam hltajú očami a stoja v nemom úžase, aj keď obsahu nerozumejú. Doma potom ešte dlho rozprávajú, že pani z knižnice vie prečítať také písmenká, ktoré nikto neprečíta. Formuje sa tým ich vzťah ku knihám.

Ktorá kniha je teda najväčšia a ktorá najmenšia?

Najväčšia kniha váži viac ako 11 kilogramov. Ide o teologickú knihu o stave cirkvi z roku 1474 britského mnícha Pelagia. Najmenšia kniha váži 50 gramov – a je to opäť teologická kniha zo 17. storočia Thomasa Kempinského – *De imitatione Christi*. Píše v nej o tom, ako by sme mali žiť, aby sme napodobňovali Krista.

Spomenuli ste, že detským návštevníkom čítate z kníh písaných švabachom. Kde ste sa to naučili?

Mala som to šťastie, že nám učiteľka na základnej škole dávala čítať rozprávky písané švabachom. Naučili sme sa to ešte ako deti, ani neviem ako.

Bežne sa deti v tomto veku učia čítať zo šlabikára. Na akej škole žiakov učia čítať v švabachu?

Boli sme experimentálna trieda jazykovo nadaných detí na výberovej základnej škole v Košiciach. Po nemecky hovorím plynule. Štátne skúšky z nemčiny som zložila už ako 18-ročná. Nemčinu som síce ovládala, ale odmietala som hovoriť po nemecky. Nikdy som si totiž nemyslela, že ju budem aktívne používať. A už vôbec som netušila, že raz sa bez nemčiny nepohnem vo svojom budúcom povolání. V rámci nadvstavby v cestovnom ruchu som sa začala učiť angličtinu. Stáva sa, že niekedy celý deň rozprávam len po nemecky alebo anglicky. Ako Košičanka rozumiem čo-to po maďarsky, po rusky viem čítať

aj písať. Neskôr som chodila dva roky na súkromné hodiny latinčiny. Bez jazykov sa v historickej knižnici nezaobídete. Keď prídu Maďari, Francúzi alebo Taliani, ako sa s nimi dohovoria?

Asi to aj patrične ocenia, a preto sa k vám radi vracajú. Zvlášť Nemci sú vďační, keď sa im prihovoria v rodnom jazyku. Keď prišli prvé skupiny, jazyk som mala ešte drevený. Ale behom dvoch týždňov sa mi rozviazal. Niekedy mi už sami Nemci

povedia: „Langsam, bitte“, lebo mi v tej rýchlosti nerozumejú. Keď spustím, už to ide.

Ako vašu prácu zasiahla pandémia? Chýbajú vám turisti?

Turisti mi chýbajú, ale na druhej strane mám čas venovať sa tomu, čo som predtým nestíhala. Píšem články, príspevky do zborníkov, prekladám, komunikujem s inštitúciami v zahraničí a čítam. Čas, keď bola knižnica počas uplynulého roka zatvorená pre verejnosť, sme využili

na maľovanie chodieb, ťahanie elektriny... Teraz sa prerábajú prízemné priestory. Pevne verím, že sa situácia čoskoro vráti do starých kolají. Rok 2019 bol turisticky extrémne silný – takú návštevnosť a nápor turistov som ešte nezažila. Naproti tomu bol rok 2020 extrémne slabý. Z extrému do extrému, prepadol behom jedného roka.

Jedna z miestností v Lyceálnej knižnici pripomína školskú triedu. Na aké účely slúži?

Je to prezenčná študovňa. Prichádzajú sem bádatelia, historici, vedci ale aj laici, ktorí potrebujú čerpať z diel do akademických prác. Knihy teda nie sú len historickým kúskom, ale aktívne sa využívajú. Práve preto, aby som im vedela poskytnúť informácie, musela som sa naučiť latinčinu. Súkromné hodiny mi dávala mama historičky Nory Baráthovej, kým jej to dovoľoval zdravotný stav. Bol to pre mňa zážitok, akoby som vstúpila do úplne iného storočia. Netvrdím, že dnes latinčinu ovládam, ale mám základy a viem sa zorientovať.

V knižnici je 150-tisíc kníh, asi sa nedá povedať, ktorá je vaša obľúbená...

Nie, skôr ma teší, keď medzi nimi nájdem vzácny kúsok. Tak ako Prvý atlas sveta od Sebastiana Münstera. Je ručne kolorovaný a má vytlačené mapy. Do rúk sa mi dostal náhodou – chýbal kataloizačný lístok, ktorý bol založený v knihe. Ak správca knižnice nemá evidenčné číslo, tak knihu nevie nájsť. Keď som ju objavila, natešená som utekala za pánom farárom. Tak to robím vždy, keď nájdem niečo vzácné. Medzi unikátne nálezy patrí aj medirytina Frankfurtu nad Mohanom – s panoramatickým a perspektívnym pohľadom na mesto. Raz bol v Tatrách na dovolenke poslanec mestskej rady Frankfurtu a zastavil sa aj u nás v Kežmarku. Nemohol uveriť, že máme

medirytinu z roku 1600, ktorú nemajú ani vo Frankfurte. To ma vždy poteší.

Niektoré knihy v knižnici majú aj viac ako pästo rokov, vyžaduje si manipulácia s nimi zvláštny prístup?

Knihy otváram výlučne v rukavičkách. Papier obsahuje vodu, a keď chytím knihu do ruky, koncentrácia vodíkových iónov (Ph) v mojej pokožke môže spustiť reakciu a poškodiť ju. K poškodeniu môže dôjsť aj drobnými rankami na rukách. Kniha teda nemôže ublížiť mne, ale ja jej áno. Starý papier má trochu inú štruktúru ako dnešný. Papier z 15., 16. a 17. storočia je robený z bavlnených zvyškov, má inú textúru, a tým pádom inak reaguje na dnešné podmienky. V 18. storočí sa už začal používať zmiešaný papier. Najhorší je papier z 19. storočia – je kyslý, bielený. V zásade máme knihy v pomerne dobrom stave, ale musíme ich dávať pravidelne reštaurovať.

Koľko kníh ročne sa vám podarí opraviť?

Reštaurovanie je drahé, preto môže ísť ročne na reštaurovanie 5 – 7 kníh, čo stojí asi 5-tisíc eur. Reštaurátori v ateliéroch Slovenskej národnej knižnice sú úžasní a dali nám veľmi dobré ceny. Prácu súkromníka by sme si nemohli dovoliť. Financie by nám vystačili len na jednu – dve knihy.

Má na to cirkevný zbor finančné prostriedky?

Reštaurovanie kníh sponzoruje nemecká nadácia Hermann-Niermann-Stiftung z Düselldorfu. Ide o nadáciu podporujúcu kultúrne inštitúcie vo východnej Európe, ktoré akýmkoľvek spôsobom súvisia s Nemeckom. Lyceálna knižnica spĺňa všetky kritériá – sme kultúrna inštitúcia v oblasti, ktorú kedysi obývali predovšetkým Nemci. Nadácia knižnicu podporuje už vyše dvadsať rokov. Za to obdobie sa podarilo zreštaurovať asi 160 kníh. Nehovoriac o tom, koľko

sa preinvestovalo. Nedostávame žiadnu štátnu dotáciu. Existujeme len vďaka milodarom a zahraničnej podpore.

Na základe akého kľúča vyberáte, ktorú z kníh zveríte do rúk reštaurátorov?

Spočiatku som nevedela, aké knihy vyberať. Po dlhoročných skúsenostiach a konzultáciách s reštaurátormi už dnes viem, že hlavným kritériom nie je ani tak vek knihy, ako jej hodnota. A mala by byť z väčšej časti celá – nemala by jej chýbať titulná strana a veľké množstvo strán.

Niekedy v knižniciach cítim špecifický zápach, zatuchlinu.

To signalizuje, že knihy sú napadnuté plesňou. Ak je kniha napadnutá plesňou, ide na reštaurovanie okamžite. Je infekčná a môže rozšíriť nákazu na ďalšie zväzky. Treba ju vybrať, pevne uzavrieť do papierovej škatule a dať zreštaurovať. Väčšinu infekčných kníh som už z Lyceálnej knižnice vybrala. A často tu vetrám – plesne nemajú rady priedan a cirkuláciu vzduchu.

Ako knihy do SNK v Martine dopravujete?

Do Martina ich vozíme osobne s Romanom Porubänom, farárom v Kežmarku. Knihy sa v žiadnom prípade nedajú poslať poštou ani kuriérom – sú to obrovské hodnoty. Odovzdávame a preberáme ich len na základe podpísanej zmluvy.

Nedávno došlo k nemilej udalosti, ktorú možno nazvať sofistickou krádežou. Kedy ste prišli na to, že niečo nie je v poriadku?

Vybrala som knihu na reštaurovanie v dobrej viere, že ide o originál. Až reštaurátori pod mikroskopom zistili, že je to falzifikát, ale veľmi rafinovaný – musel to spraviť odborník. Otázne je, v ktorom období sa to stalo a aký starý je falzifikát. Ide pritom o vzácnu knihu zo 16.

storočia - alchymistický titul žiadaný na čiernom trhu. Momentálne čakáme na posudok súdneho znalca.

V presklených vitrínach máte uložený vzácny mobiliár z oboch evanjelických kostolov a robíte aj tematické knižné expozície. Našli ste sa i v tejto práci?

Postupne ma to chytilo. Začínala som v roku 2000 výstavou k výročiu prvej písomnej zmienky o Lyceálnej knižnici z roku 1600. Na výstave k výročiu posviacky Dreveného artikulárneho kostola som pracovala pol roka. Mám radšej, keď mám voľné ruky a sama si môžem zvoliť tému. Scenár výstavy sa mi najlepšie tvorí v noci. Zobudím sa a presne vidím, čo chcem do expozície dať. Už to len potom v knihách nájsť. Niekedy je to opačne - nájdem knihy, a potom rozmýšľam, ako to zosúladiť s témou. Expozície sa snažím meniť, aby návštevníkov, ktorí k nám prichádzajú, čakalo stále niečo zaujímavé.

Jedna z výstav, pri 500. výročí reformácie, bola tematicky venovaná Biblii - aké vzácne kúsky uchovávate?

Máme Biblie z rôznych časových období a v rôznych jazykových prevedeniach. Medzi najvzácnejšie patrí nemecký preklad Biblie Martina Luthera, aj s jeho vyobrazením, ako kľačí pri Kristovom kríži. Má viac ako 2 000 strán a ide o tlač Hansa Lufta, významného nemeckého knihtačiara. Je tu aj Biblia slovinská, staročeská, chorvátska, grécka, talianska, francúzska, hebrejská... Tiež raritná Biblia vytlačená v Londýne roku 1595 s predslovom Johna Wycliffa - jediná svojho druhu na území dnešného Slovenska. Rôznorodosť Biblií je tiež dôkaz toho, že študenti, ktorí na kežmarskom lýceu v minulosti študovali, mali rôznu národnosť a náboženské vierovyznanie. A aj keď bola škola majetkom evanjelického cirkevného zboru, študovali tu gréckokatolíci, rímskokatolíci, kalvíni, židia, dokonca aj moslimovia, ktorí prišli v 19. st.

z oblasti Turecka a Macedónska. Náboženská a národnostná rôznorodosť nebola žiadnym problémom, nakoľko si jeden druhého vážili.

Oporou a často aj hnacím motorom je pre vás zborový farár Roman Porubän. Cítite podporu a prijatie zo strany cirkevného zboru? Aká bola vaša cesta viery?

Trochu tŕnistá. Pokrstiť som sa dala až ako 40-ročná. Som najmladšia zo štyroch súrodencov a je medzi nami veľký vekový rozdiel. Mala som pocit, že nie som príliš chcené dieťa, rodičia ma nedali ani pokrstiť. Po otcovej smrti mama prepadla alkoholu. Pred detským domovom ma zachránila staršia sestra, ako som už spomenula. Vychovávala ma síce v ateistickom duchu, ale postarala sa o mňa v maximálnej možnej miere, za čo som jej vďačná. Do evanjelického zboru v Kežmarku ma priviedla suseda - evanjelička - v čase, keď mi ochorel syn. Keď niečo také zažijete, rozmýšľate nad hlbšími hodnotami. Začala som pravidelne chodiť do kostola. Po čase som sa rozhodla, že chcem byť riadnou členkou zboru a chcem sa dať pokrstiť. Nevedela som, či je to v takom vysokom veku vôbec ešte možné. Krstil ma brat farár Roman Porubän, s ktorým si aj ľudsky rozumieme. Moju životnú cestu prirovnal k 40-ročnému putovaniu izraelského národa z Egypta do zaslúbenej zeme. Cirkevný zbor ma prijal bez výhrad od prvého dňa. Odvtedy uplynulo už 14 rokov.

A na záver - napĺňa vás to, čo robíte?

Baví ma to. Túto prácu môže robiť len ten, kto k nej má vzťah. Pred pandémiou priestory knižnice „žili“ - organizovali sme tu Tatranské večery, Noc literatúry... Korona však všetko zastavila. Dúfam, že sa spoločenský život, ktorý nám všetkým tak chýba, čoskoro znovu obnoví. ■

Evanjelický východ, 5/2021

ŠIROKÁ ZBOROVÁ RODINA

JÚLIUS STUPKA (BJB Vavrišovo)

Stojí za povšimnutie, ako nás Boh včleňuje do širokej zborovej rodiny. Od samého začiatku, a priebežne po celý život, je to spojené s plnosťou Božieho milosrdenstva. Znakom Božieho milosrdenstva je dobrovoľnosť, úcta k originalite každého z nás. Slobodne, s plným nasadením sa stávame živým údom tvorby na Božom kráľovstve. Zostávame dielom Jeho rúk, avšak nie hračkou. Vkladá do nás potenciál pre rozvoj Božieho kráľovstva. Sme spolu účastníkmi pri rozvíjaní Božieho plánu s týmto svetom.

Apoštol sa znižuje k zborom v prosbe, aby sme v aktuálnosti pôsobenia Božieho milosrdenstva zanechávali to staré, čo je viazané na hriech, aby sme sa celou svojou bytosťou vložili do činov a spoločného diela obnovy. Každé Božie dieťa sa má oslobodzovať pre Boží zámer a Jeho plány s týmto svetom (úradník, vedec, poľnohospodár, učiteľ, robotník, politik, spisovateľ...) Každý z nás so svojím obdarovaním (hrivnami) je potrebný.

Také je napomenutie evanjelia, prijímame ho a rozhodujeme sa znova v každej situácii života. „Áno, Pane, tu stojím a dávam Ti aj svoje telo, svoju bytosť do služby Božieho kráľovstva.“

Prvá poznámka

Premeňte sa obnovením mysle, aby ste rozsudzovali, čo je vôľa Božia, totiž, čo je dobré, milé a dokonalé. V svätej chvíli poslušnosti a rozhodnutia, si často ani neuvedomíme, že život, práca, náš pohyb budú pokračovať v prostredí, ktoré je na míle vzdialené od nášho sľubu a rozhodnutia. Nevšimneme si a nezaregistrujeme, že konáme často úplne rovnako ako ľudia naokolo. Navonok sme síce iní ako svet okolo nás, (neopíjame sa, ne hazardujeme, nekradneme a pod.) Ale vnútro, kam nikto z ľudí nedovídi...? Je dlhodobým návykom, myšlienky sa v skrytosti rodia a vyvíjajú po starom a pokojne si to osvojujeme. Nechceme žiť síce podľa stereotypov starého života, ale...? Ráno som sa modlil: ...staň sa Tvoja vôľa, Pane..., no, ľahšie mi padne robiť si aj naďalej po svojom. Aj o odpustenie som prosil, ale neviem, nedokážem na zranenie zabudnúť..., ako to mám urobiť? Neodpúšťam, žijem a zvykám si, pokračujem bez odpustenia.

Druhá poznámka

Súčasťou dnešného evanjelia obnovy je originálne oslovenie, ktoré nám apoštol ponúka: *...mocou milosti, ktorá je mi daná, hovorím každému medzi vami, aby si nemyslel o sebe viac ako treba, ale skromne zmýšľal, ako Boh komu udelil mieru viery...* Zlaté pravidlo spoluzitia! Trvalé a vo všetkých polohách života platné upozornenie: – nemysli si o sebe viac ako treba, lebo povyšovaním si zatváraš dvere milosti. *Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva milosť.* Duchovný život nie je o tvojich výkonoch. Skutok si vykonal vo viere, ktorej mieru ti udelil Boh. Konkurenčné napätia nikoho nepovzbudia a slabších zneistia, alebo vyradia. To sa v našich zboroch nesmie udomáčniť: *My, silní, povinní sme teda znášať slabosti nevládných a nie v sebe mať záľubu. Každý z nás nech sa ľúbi blížnemu, aby mu to bolo na dobro, na budovanie* (R 15, 1 – 2).

A konečne,

misia rodiny Božieho ľudu nestojí na úspešnosti jednotlivca alebo úzkej skupiny. Veď či duchovná vôňa nažívania širokej zborovej rodiny sa nezačne do okolia šíriť až vtedy, keď si bremená nielen tak hravo prehadzujeme, ale spoločne naplníme Božiu vôľu: *Jedni druhých bremená znášajte...*

Uzavriem triumfálnym, ale v pokore pravdivým potvrdením apoštola: *Lebo my sa tešíme, keď my sme slabí, ale vy ste mocní. Za to sa aj modlíme, aby ste sa totiž zdokonaľovali.* (2K 13, 9) ■

VeDeLePo

Viete, že je možné sa dostať do Atén a pritom zostať na Slovensku? Ako je to možné? No jednoducho. V Nízkych Tatrách sa prvý augustový týždeň konal celoslovenský detský tábor na tému apoštola Pavla s názvom Atény.

Ako prebiehal a čo všetko sa tam dialo sme sa pokúsili zachytiť v našej reportáži.

Text: EVA BECHNÁ, Foto: ĽUBO BECHNÝ, JÁN MÁHRİK

VeDeLePoCiBr alebo Veľký detský letný pobyt Cirkvi bratskej je pojem, o ktorom sme už v Dialógu písali. Je to unikátny projekt, ktorý trvá od roku 2007. Koná sa každé dva roky, čiže tohoročný tábor bol v poradí ôsmy. Ponúka sa tu jedinečná príležitosť, aby sa zapojili aj malé zbory či zbory s málo deťmi, ktoré by nezvládli vlastný detský tábor. Deti môžu zažiť, čo to znamená cirkev vo veľkom, vytvárajú si priateľské vzťahy naprieč krajinou, ba dokonca spoločne vyrastajú. Lebo, kto raz príde, ten už chodí stále. Podobne sa tu stretávajú služobníci z rôznych kútov krajiny a každý zbor v tomto smere môže ponúknuť obdarených hudobníkov, výtvarníkov či športovcov. Jeden sa učí od druhého, zo zboru do zboru sa odovzdáva to najlepšie know-how služby. Pre všetkých je tábor nesmiernym obohatením.

Skupina zo Za kostolom

ATÉNČANIA, ATÉNČANKY, STRATÉGOVIA A LIBERTI

Sama som sa zúčastnila na väčšine táborov, a ak som niektoré roky nemohla ísť, zastavila som sa aspoň na otočku. Aj tohto roku. Posledný deň pred koncom tábora sa pomaly s manželom blížiame k cieľu. Prechádzame obcou Bystrá v okrese Brezno a hľadáme ukazovateľa, ktoré by nás priviedli na chatu Bystrina, kde sú ubytovaní naši táborníci. Krásna tatranská príroda je rajom pre mestské deti. Uzavretý areál s bazénom je dostatočne bezpečný a zároveň vytvára súkromie pre našu skupinu, aby sa mohli deti vyšantiť.

Okolo chaty je najskôr ticho, o pár minút však postupne prichádzajú dospelí aj deti a s radosťou sa môžeme zvítať. Za štrnásť rokov sa vytvorilo akési pevné jadro vedúcich, ktorí chodia každý rok a k nim sa pridávajú ďalší. Niektorí iba jednorazovo, niektorí dlhodobo. Každý je vítaný a hoci nemusí mať konkrétnu zodpovednosť, práca sa preňho nájde. Tohto roku pripravovalo tábor tridsaťpäť vedúcich. Deti, ktoré odrástli popri tábore sa v teenagerskom veku stávajú pomocnými vedú-

cimi a neskôr dokonca riadnymi vedúcimi. Tábor je pre nich obrovskou školou služby a dnes už prakticky preberajú najväčší diel prípravy. Takými sú dievčatá ako Lucka Juritková (ZA), Katka Bálintová a Naty Halušková (BB), Rachel Bučeková (TN). Kedysi malé dievčatká, čo sa ustrašene držali vedúcich, dnes tvorivé a pracovité opory tímu. K nim sa medzičasom pridali Katka Števková, Sarah Tothová, Tamarka Moravská a Noemi Cziriiová, všetky z Levíc. Ja osobne mám pre týchto ľudí jedno pevné miesto v srdci a vždy ich rada stretnem a vidím. Žili sme toho spolu toľko, sme skutočne ako rodina.

Náročná príprava

Každý ročník sa starostlivo pripravuje niekoľko mesiacov. Najskôr sa vyberá téma, a potom sa postupne doladujú detaily. Keďže sú vedúci z rôznych kútov Slovenska, príprava sa koná prostredníctvom mailovej komunikácie, s niekoľkými osobnými stretnutiami. Tohto roku sa hlavnou témou tábora stal apoštol Pavol a jeho cesty. Príbehy sprostred-

koval deťom slovom mladý kazateľ Janči Máhrík. Hlavnej téme sú okrem vyučovania prispôsobené aj všetky ďalšie aktivity, názvy či výzdoba.

Dnes, v sobotu poobede, sa koná táborová olympiáda. Jej hlavný tvorca je Mirko Pravdík, odborník cez športy, pán učiteľ, dnes už Banskobystričan. Deti aj vedúci sa zhromažďujú za chatou. Deti podľa jednotlivých družstiev, v ktorých zvyknú súťažiť počas celého tábora. Podľa témy majú svoje názvy. Teraz sa im hovorí **FÍLIE**. Odlišujú sa fa-

čo môže podčiarknuť hlavnú tému a vytvoriť pre deti zážitok navyše, sa musí skúsiť. Marcelka Beňová z Bardejova vie vykúzliti unikátne výzdoby spoločenskej sály, navrhnuť kostýmy pre vedúcich, ba dokonca niektoré z nich ušit. A deti milujú tieto hry na „ako“. Veď kto by sa nechcel na pár dní stať babylonským zajatcom, námorníkom alebo aténskym občanom? Vďaka Komenského princípom a „škole hrou“ si najlepšie zapamätajú biblické príbehy.

A keď sú hry konečne odštartované, odvážni

Kostymovaní vedúci

rebnými šatkami, každé družstvo má vlastnoručne namaľovaný štít. V každej filii sú deti rôzneho veku, družstvu velí najstaršie dieťa, v slovníku Atén sa mu hovorí **LIBERTO**. Deti sú vedené k tomu, aby viac ako túžbu po víťazstve, uprednostnili súciti a spolupatričnosť. Starší by sa mali ujímať mladších a slabších. Tak je to správne.

Olympijské hry

Skupiny sú ako „vrece bích“. Kto nezažil detský tábor, môže byť šokovaný. Deti sú deti, chvíľu nepostoja, zatiaľ čo sa podarí jedného utíšiť a získať jeho pozornosť, ďalší dvaja už zasa naháňajú motýle či riešia akúsi inú dôležitú záležitosť. Ale teraz už prichádza kráľ Atén, **TYRAN DRAKON**, aby odštartoval olympijské hry. Takúto hrozivú prezývku dostal Slavo Krupa, hlavný vedúci tábora. Zaznieva znelka a Stanko Mores zo Žiliny necháva vybuchnúť slávnostný ohňostroj. Všetci vedúci, tzv. **STRATÉGOVIA**, sú oblečení v gréckych tógach. V tomto smere sa tvorivý tím vždy usiluje ísť na maximum. Všetko,

športovci prechádzajú na druhú stranu chaty, kde sú pripravené jednotlivé súťažné disciplíny. Deti sa rozdelia po olympijských stanoviskách a ja si môžem pre seba ukoristiť Drakona, alias Slava Krupu, aby mi povedal pár slov o tohtoročnom tábore. Slavo ako hlavný vedúci celého projektu prevzal minulý rok organizáciu tábora z rúk Daši Danelovej. Jeho úloha bola obzvlášť neľahká v čase pandémie. Ešte v júni, keď sa konalo organizačné stretnutie v Žiline, nebolo jasné či sa tábor nakoniec uskutoční. Predsa však bolo treba plánovať. Ako to napokon Slavo vidí? Ako sa mu podarilo novú funkciu zvládnuť?

„Určite nie je jednoduché organizovať takéto podujatie v čase pandémie. Na druhú stranu sme trochu predbehli dobu. Tým, že je náš prípravný tím z rôznych kútov Slovenska, vytvorili sme si už v minulosti systém zdieľaných dokumentov a dokázali sme organizovať a komunikovať na diaľku. Iba jedno osobné stretnutie sme nahradili zoomom. Tým, že som teraz hlavný vedúci a nielen štandard-

ný vedúci, zmenilo sa pre mňa to, že musím viac komunikovať s rodičmi detí a musím viac počúvať na poradách. Veľkou pomocou je mi skutočnosť, že je tu s nami Daša Danelová, ktorá má dlhoročné skúsenosti s organizáciou. Ona vie do detailov dotiahnuť niektoré veci, ktoré by som možno podcenil. Dokáže vystihnúť vhodné načasovanie jednotlivých aktivít v rámci režimu dňa. Vieme spolu dobre komunikovať a dopĺňať sa. Hlavný vedúci má navyše na starosti aktivity, ktoré až toľko nevidno

nizátori si síce dovezli do Tatier dva veľké stany, ktoré chceli rozložiť v areáli a používať na večerné programy, avšak prvé daždivé dni ukázali, že sú nedostatočné. A tak sú nakoniec nútení, prispôbiť si k večernému programu jedáleň. Ale po pár dňoch získali taký grif, že im táto premena trvá iba pár minút.

Od Slava Krupu som sa postupne presunula k Daši Danelovej a opýtala sa jej, ako sa na tábore cíti ako taká „normálna“ vedúca. Keď už nemusi

Napätie pred ohlásením výsledkov

a ktoré bežní vedúci neriešia. Napríklad som musel obísť rôzne zariadenia a pozrieť ich, posúdiť, či bude vhodné pre takéto podujatie. Musím komunikovať s majiteľmi chat.“

Stratégovia si vedia poradiť

Viaceri si pochvaľujú, že tábor prebieha tento rok pokojne. Deti sú vraj dobré, nestretli ich žiadne náročné zdravotné komplikácie, hovorí zdravotníčka (alias **HIPPOKRATES**) Ada Kurimská z Prešova. Najmladším deťom sa cnie po domove, a tak chodia často za zdravotníčkou s drobnosťami. Viac ako ošetriť potrebujú vypočuť, povzbudiť a niekedy aj „pomojkať“. Slavo Krupa k tomu dodáva, že je veľmi rád, že sa nevyskytol žiadny prípad horúčky. V súčasnosti by to znamenalo, že so zvýšenou teplotou hoci aj zo slniečka by museli vždy brať do úvahy koronavírus a každý taký prípad buď dôsledne odizolovať, alebo rovno poslať domov.

Žiadne zo zariadení nie je ideálne, chata Bystrina napríklad nemá poriadnu spoločenskú sálu. Orga-

niešit toľko vecí, rozhodovať o vážnych dilemách. Je to iné?

„Určite je to iné. Ale teším sa z toho. Nemám žiadnu konkrétnu zodpovednosť, ale vždy si snažím nájsť pre seba nejakú prácu, ktorá je potrebná. Je veľmi zaujímavé to všetko sledovať z novej pozície.“

Prítomnosť dvoch „kohútov“ býva často problematická. Je prirodzené, že služobne starší kolega, ktorý si „vypiplal“ tábor ako svoje dieťa, si ťažko pripúšťa, ak by jeho nástupca robil veci inak. Ako mi potvrdili mnohí, Daša je veľmi tolerantná a naopak Slavovi nápomocná. To je veľmi vzácné.

Ako som už uviedla, úlohy rečníka, vyučujúceho, sa toho roku zhostil Janči Máhrlik. Janči sa v minulosti venoval prevažne mládeži, s deťmi má skúsenosti iba v menšom rozsahu zo svojho nového zboru Za kostolom. Chodievala pomáhať na besiedku a minulý rok spoluorganizoval denný detský tábor. Do Tatier prišiel s celou rodinou, manželkou Jankou a deťmi Edkom a Kristínkou. Zároveň so

sebou priviedol aj osem detí zo Za kostolom. Ako vníma takú veľkú hordu detí na tábore?

„Celé to vnímam pozitívne, mám chuť prísť na tento tábor znovu. Čo sa týka vyučovania, deti sa nevedia dlho sústrediť a oveľa viac vyrušujú, čo som pri mládeži alebo doraste nebol zvyknutý. Keďže je to moja prvá skúsenosť s toľkými deťmi, nemám s čím porovnať, či je to takto v poriadku. Je tu veľký vekový rozsah. Sú tu deti šesťročné, a potom aj trinásťročné, čo sú už dorastenci. Pre každého by bolo treba pripraviť vyučovanie iným spôsobom. Je však dobré, že popri vyučovaní fungujú aj diskusné skupinky, kde sú vždy deti rovnakého veku, a tam môžu vedúci mnohé veci dovysvetliť a usmerniť.“

Jančí spracoval vyučovanie tak, že vystupuje ako apoštol Pavol, ktorý prichádza do Atén a tam, na Agore, má príležitosť rozprávať svoj príbeh občanom Atén. Aby urobil vyučovanie zaujímavejším, dopĺňa ho osobným svedectvom. Treba však vždy rátať s tým, že u malých detí vydrží pozornosť iba krátko.

Ako tak pozorujem olympiádu, vidím, že malí prváčikovia zo Za kostolom sú na tábore ako doma. Majú tu svojich kamarátov medzi veľkými aj malými, s radosťou oslovujú aj dospelých. Veď kto by neobľuboval takých silných chlapov ako je vojak Marek Filakovský z Prešova? Aká radosť pre deti, keď sa Marek vo chvíli voľna nechá od detí zajať a priviazať ku stromu!

Prichádza nová generácia

Emka Filakovská z Prešova chodí na tábor už od roku 2013 spoločne so sestrou a rodičmi. Na začiatku bola v predškolskom veku, dnes je pomocnou vedúcou. Chodí na večerné porady vedúcich a prispieva svojimi nápadmi ako aj praktickou pomocou. Na olympiáde vedie jedno zo športových stanovísk spolu so Sárrou Bánovou z Bratislavy, ďalšou pomocnou vedúcou v teenagerskom veku. Aj Sára s bratom Samkom absolvovala niekoľko táborov.

„Byť pomocnou vedúcou je v pohode. Deti celkom poslúchajú. Všetky tábory, ktorých som sa zúčastnila boli skvelé, každý niečím jedinečný,“ hodnotí Emka. Súčasne s ňou a Sárrou sa medzi vedúcich „vo výcviku“ pridala tiež Šimon Krupa. Ďalší z dlhoročných fanúšikov tábora, ktorý na táboroch odrástol a je nesmierne dôležitou pomocou.

Po skončení olympiády udeľuje Drakon medaily. Každé dieťa dostane na pamiatku krásnu fľašu na vodu. To je radosť! Darčekom predsa nikdy nie je dosť. Deti sa vrhajú na olovrant, chliebik s maslom. Po športe uprostred lesa predsa najlepšie chutí. Chvilka oddychu, večera, a potom už príprava na večerný program. Záverečný galavečer priniesie veľké finále.

Zostávame ešte chvíľu, čaká nás dlhá cesta domov. Na začiatok večerného programu začínajú Aténčania chválami. A deti spievajú naozaj rady.

Vždy majú svoju obľúbenú pieseň, ktorú by spievali aj desaťkrát denne. Tohto roku je to „Zlož svoju starosť na Pána“. Keď ju teta Daša zahrá na klavíri a Martinka Filakovská zanôti prvé slová, celá tá horda sedemdesiatichpiatich detí zrazu spustí ako jeden muž. Až mi idú zimomriavky po chrbte, keď počúvam, s akým nasadením a radosťou tieto deti spievajú.

Len veľmi neradi sa lúčime a odchádzame späť do Žiliny. Dojmy doznievajú. Ako dieťa som nevyrastala v cirkvi, ale veľmi som po niečom podobnom túžila. Po komunite, kde má každý svoje miesto. Kde si prijímaný bezpodmienečne. Tieto deti majú veľké šťastie. Bohu chvála! ■

PÁPEŽSTVO

(ViViT Kežmarok, 2020)

ŠTEFAN EVIN (Predseda Rady CB)

V septembri, na pozvanie prezidentky Zuzany Čaputovej, navštívil Slovensko pápež František. Išlo súčasne o štátnu i pastoračnú návštevu, keďže pápež je hlavou štátu Vatikán. A zároveň aj hlavou katolíckej cirkvi. Navštívil Bratislavu, Košice, Prešov a vyvrcholením návštevy boli bohoslužby v Šaštíne na sviatok Sedembolestnej Panny Márie. Pozoruhodné je, že prvým jeho stretnutím bolo stretnutie so zástupcami cirkví združených v Ekumenickej rade cirkví SR na pápežskej nunciatúre.

Pápež František je výraznou postavou pre samotných katolíkov, pre niektorých aj kontroverznou. Pozornosť však púta aj v nekatolíckej a sekulárnej verejnosti. Otvorene alebo len latentne o jeho výroko, posolstvách a postojoch uvažujú a komunikujú aj protestanti, vrátane evanjelikálov. Mediálny obraz osobností však často býva zjednodušený a neraz aj zámerne v niečom preexponovaný. Je to kvôli obyčajnému senzáciiectvímu pritiahnutiu pozornosti a zvýšeniu sledovanosti daného média, alebo kvôli rafinovanému zvýrazneniu agendy názorového prúdu, ktorý môže byť s pápežom v harmónii alebo aj disharmónii.

V slovenskom mediálnom prostredí sa nedávno šírili čudné názory na pôsobenie charizmatických či letničných kresťanov a hnutí v politike. Vnímali sme, koľko v tom bolo povrchných, skreslených a nesprávnych faktov a chybných záverov. Oprávnené sme dotknutí, ak sa o komkoľvek z nás šíria deformované informácie a neadekvátne úsudky. Tomuto nebezpečenstvu môže podliehať aj protestant, ktorý reflektuje rímskokatolícku cirkev. Niekedy všetky jej prejavy bez hlbšieho poznania a posúdenia odmieta, alebo naopak romantizujúco prijíma. Nemali by sme ostať pri mediálnych karikatúrach či pri banálnych záveroch. Pre naše vlastné postoje, pre našu komunikáciu s druhými a pre zvestovanie evanjelia je užitočné byť dobre informovaný a zorientovaný.

Pápež František je momentálne posledným najvyšším predstaviteľom inštitúcie, ktorá má svoju dlhú históriu. Inštitúcia pápežstva siaha do prvo počiatkov kresťanstva a prešla pestrým vývojom. V súčasnosti okrem aktívneho pápeža Františka verejnosť vníma aj historicky mimoriadnu rezignáciu Benedikta XVI. na pápežský úrad a tiež pôsobenie prvého slovanského pápeža Jana Pavla II. Týmto posledným trom pápežom sa stručne ale

výstižne venuje Leonardo de Chirico v jednej kapitole svojej knihy *Pápežstvo*. Profesor Chirico je kazateľ evanjelikálneho zboru v Ríme a profesne sa venuje rímskokatolíckej a súčasnej teológii. V knihe *Pápežstvo* sa snaží odpovedať na nasledujúce otázky: Kto sú to pápeži a ako Rímskokatolícka cirkev definuje ich rolu? Ako mohla vedúca pozícia v kresťanskej cirkvi nadobudnúť až takúto „imperiálnu“ podobu? Prečo bol v tomto procese dôležitý Rím? Aký vplyv mali dejiny na vývoj pápežstva? Ako sa na to pozerali protestantskí reformátori 16. storočia a neskôr? A čo dnešní pápeži? Aký je ekumenický význam pápežstva a aké sú jeho vyhliadky v globálnom svete? Tieto a ďalšie otázky sú v pozadí skúmania biblického, historického a teologického charakteru pápežstva.

V našom prostredí chýba jazykovo dostupná a fundovaná literatúra z tejto oblasti, ktorá je svojím rozsahom a zrozumiteľnosťou zároveň čitateľsky príťažlivá. Pritom žijeme na tzv. katolíckom Slovensku a vo svojom okolí či príbuznosti sa takmer každý deň stretávame s katolíckmi aj s rôznymi fenoménmi spojenými s rímskokatolíckou cirkvou. To ma viedlo k myšlienke preložiť Chiricovu knihu do slovenčiny, aby bola k dispozícii ako vreckový sprievodca kresťana svetom pápežstva. Je pútavá, prehľadná, informujúca aj polemizujúca, verná faktom a napísaná s rešpektom. Ak chcete vedieť, aké sú vyhliadky pápežstva do budúcnosti, pohľad Leonarda de Chirica nájdete v jej poslednej kapitole.

Ak máte o knihu záujem, môžete napísať na www.spolocenstvoevanjelia.sk/onas/kontakt.

Knihu si tiež môžete objednať z vydavateľstva ViViT Kežmarok. ■

ÚLOHY PÁPEŽA FRANTIŠKA

(Úryvok z knihy Pápežstvo)

LEONARDO DE CHIRICO

Rola pápeža bola v priebehu storočí interpretovaná rôzne. História nám dala rôznych pápežov. Avšak väčšina ľudí si pamätá iba posledných troch pápežov: Jána Pavla II., Benedikta XVI. a Františka. Hoci Pius XII. bol prvým pápežom, ktorý využil rádio na vysielanie svojho posolstva, Ján Pavol II. bol prvým televíznym pápežom, ktorý sa stal prvým „globálnym“ pápežom a „celebritou“. Formoval pápežstvo a nazeranie na pápežstvo s oveľa väčším vplyvom než jeho predchodcovia. Benedikt XVI. bol pápežom-intelektuálom, ktorý sa snažil volať Západ späť k jeho katolíckym koreňom. František je teraz úradujúci pápež, ktorý prišiel „z druhého konca sveta“ a snaží sa oživiť túto starú inštitúciu a súčasne zachovať jej pokoncilovú doktrínalnu rovnováhu. Pozrime sa na osobný portrét posledného a kriticky zhodnotíme jeho konkrétny prínos.

Zvolenie kardinála Bergoglia za pápeža bolo odpoveďou na tri základné obavy, ktoré muselo konkláve riešiť. Tieto obavy pomáhali načrtnúť profil nového pápeža a kardinál Bergoglio mu zodpovedal. Nikto v kúrii by nikdy nepovedal, že pôsobenie Benedikta XVI. bolo zlyhaním. Napriek tomu zvolenie pápeža Bergoglia zanecháva dojem, že to bolo nepriame priznanie, že predchádzajúci pápež dosiahol menej, než sa čakalo, predovšetkým na poli hlavnej agendy, ktorej sa venoval – vzťahu so sekulárnym Západom. Po ôsmich rokoch Benediktovho pôsobenia sa sekulárny Západ ešte viac vzdialil od cirkvi a stal sa voči nej kritickejší. Okrem toho cirkev v kúrii mimoriadne zlyhala v dodržiavaní kresťanských štandardov. Preto cirkev potrebovala *odlišného pápeža*.

Medzi tradičným, ale sekularizovaným Západom, a pulzujúcim, ale ešte „mladým“ Juhom, si konkláve zvolilo klasickú „via media“ alebo „strednú cestu“. Pápež Bergoglio je Argentínčan narodený v talianskej rodine. Je Latinskoameričan s európskymi koreňmi. Stelesňuje prechod medzi západniarskou usporiadanosťou a južanskou horlivosťou. Konkláve sa možno domnievalo, že zvolenie afrického alebo ázijského pápeža by bolo príliš rušivé. Na druhej strane, zvolenie ďalšieho európskeho pápeža by bolo z geopolitického hľadiska už príliš konzervatívnym krokom, ktorý by cirkev neuniesla. Pápež Bergoglio je postavou „medzi“. Iný, ale nie cudzí. Podobný, ale nie replika.

Zároveň je aj prechodovou postavou. Vo svojich 84 rokoch nie je „mladým“ pápežom s vyhlídkou

na dlhé pôsobenie v úrade. A nie je ani „starým“ pápežom, ktorý už nemá veľa času. Jeho pápežstvo otestuje ochotu rímskej cirkvi posunúť sa ďalej z nečinnnej polohy posledných rokov, ale asi nebude mať dost času, aby videl tieto zmeny uvedené do života. Konkláve nezverilo Rímskokatolícku cirkev na dlhé roky jednému pápežovi (ako to bolo pri Jánovi Pavlovi II.), ale rozhodlo sa myslieť aj na budúcnosť a počkať, čo sa z tohto pápežstva vyvinie. Hierarchia si po celú dobu zachová právo urobiť zmeny, ak usúdi, že sú nevyhnutné.

Pápež Bergoglio sa javí ako outsider, ale nie je. Bergoglio, podporovaný kardinálom Martinim, bol druhým v poradí na konkláve v roku 2005, na ktorom sa Ratzinger stal Benediktom XVI. Kardináli ho dobre poznali a konkláve ho zrejme považovalo za „spoľahlivého“. Pred konkláve bol na zozname top kandidátov Brazílčan Scherer, ďalšia prechodová postava. Avšak Scherera očividne považovali za príliš zapojeného do politiky Rímskej kúrie, aby sa od nej dokázal oslobodiť. Bergoglio je súčasťou kúrie, ale nie je s ňou organicky spätý.

Jezuitský pápež si zvolil meno František. Povedal, že je to odkaz na Františka z Assisi (1181 – 1226). Medzinárodná tlač dávala veľký dôraz na tento františkánsky symbolizmus a páčilo sa jej to. Pápež bude zrejme kombinovať jezuitský dôvtip s dôrazom na chudobu a skromnosť. Táto voľba mena súvisí s ochotou začať pokornejšie pristupovať k modernému svetu. Ratzinger hovoril k svetu prednáškami ako profesor, ale Západ nemá rád neosobných učiteľov, ktorí hovoria z pozície nadradených. Ratzinger zastával svoje postoje bystrým a intelektuálnym spôsobom, ale Západ hľadá skôr celebrity, ktoré dokážu podnecovať predstavivosť. Ratzinger kritizoval morálny relativizmus dnešných dní, ale Západ nemá rád ľudí, ktorí v rámci „politickej korektnosti“ neakceptujú všetko. Ratzingerova stratégia nakoniec uviazla.

Pápež František začal svoje pápežstvo v odlišnom apologetickom štýle. Je prístupný, normálny, obyčajný, je rád s ľuďmi, hovorí ich jazykom a svoju zvesť podáva jednoducho. Ratzinger kládol dôraz na „vieru a rozum“, František bude pravdepodobne zdôrazňovať „milosrdenstvo a prostotu“. Ratzinger hovoril k Západu ako teológ, František pravdepodobne vyzdvihne, že všetci sme ľudia. To je významný rozdiel.

Stane sa cirkev chudobnou a skromnou? Dá prednosť jednoduchšiemu životnému štýlu? Bude klásť väčší dôraz na svoje duchovné úlohy ako na

svetské záujmy? Je potrebné pamätať na to, že František z Assisi nechcel reformovať celú cirkev, ale pre okruh svojich priateľov žiadal od cirkevných predstaviteľov oprávnenie žiť v chudobe. Chcel vlastné miestečko, na ktorom by mohol uskutočňovať svoje evanjelikálne ideály a celý aparát imperiálnej cirkvi nechal nedotknutý. V jeho časoch mu cirkev ochotne dala to, čo chcel, lebo sa necítila ohrozená. Uvidíme, či pápež František presunie evanjelikálnu chudobu z miestečka pre nových idealistov k norme pre celosvetovú cirkev. Ak je to tak, bude sa musieť pozrieť na Petra Valda (1140 - 1218), ktorý podobne ako František praktizoval evanjelikálnu chudobu, ale vyzval oficiálnu cirkev, aby to robila takisto. František bol integrovaný, Valdo prenasledovaný.

Ešte jedna záverečná myšlienka o geopolitickom význame tejto voľby. Pápež Bergoglio prichádza z krajiny, v ktorej rast evanjelikálnych cirkví a nových náboženských hnutí v posledných desaťročiach otriasol svetským status quo, v ktorom bol rímsky katolicizmus dominantným náboženstvom. Tento fenomén viedol k novému duchovnému rozčleneniu krajiny. To isté sa dá povedať o ďal-

ších latinskoamerických krajinách. Je zaujímavé, že Rímskokatolícka cirkev vybrala pápeža z Latinskej Ameriky a zverila mu úlohu sledovať a viesť cirkev na tejto kontinentálnej náboženskej hranici, ktorá sa stala pohyblivou, ak nie dokonca slabou. Tradičnou reakciou na početný rast evanjelikálov bolo označiť ich nálepkou „seky“ alebo „kulty“, ale tento pohrdavý prístup nezastavil odchod miliónov ľudí z Rímskokatolíckej cirkvi. Teraz bude do záchranu kontinentu zapojený samotný pápež. V Latinskej Amerike sa deje niečo dôležité a riziko straty tohto kontinentu si vyžaduje reakciu na najvyššej úrovni.

Pápež František je prechodovou postavou. Čas ukáže, ako veľmi bude latinskoamerický, kuriálny, jezuitský a františkánsky. V jeho prvom krátkom príhovore pred aplaudujúcim davom na námestí svätého Petra bola najviac citovaná osobou pan-na Mária, ktorej zaviazal seba aj svojho predchodcu. Jeho prvý počin v prvý deň jeho pápežstva bola návšteva mariánskej baziliky Santa Maria Maggiore v Ríme, kde sa modlil k Márii s prosbou o sprevádzanie a pomoc. Bol to viac jezuitský ako františkánsky začiatok pápežstva. ■

Stretnutie s predstaviteľmi cirkví

IZRAELSKÝ DENNÍK IV

Vstup do Betlehema

Text: EVA BECHNÁ,
Foto: E. BECHNÁ a PETER BANÝ

Keď príde nedeľa

Môžem byť na hocijakom mieste na svete, ale vždy, keď príde nedeľa, snažím sa ísť do kostola. Jednoduché potrebujem mať pocit, že to nie je iba úplne bežný deň. Aj keď sme sa z Jeruzalema chystali ísť ďalej, v nedeľu ráno sme ešte stíhali bohoslužby v Christ Church, predtým sme si niektorí ešte odbehli do Getsemanskej záhrady. Ide o pomerne malý areál na úpätí Olivovej hory. V centre je kostol Všetkých národov a okolo neho záhrada so starými olivami. Niektoré údajne pamätajú Ježišove časy. Rozlúčili sme sa s našim krásnym bytom, naložili kufre do auta, ktoré zatiaľ po celý čas iba oddychovalo a pokračovali ďalej. Poprosila som svojich spolupútnikov, či by ma mohli zobrať ešte do múzea holokaustu Yad Vashem. Múzeum sa nachádza v modernej časti Jeruzalema na tzv. Hore spomienok (Har ha-Zikaron). Názov centra pochádza z veršov z Izaiáša 56, 5 a znamená „ukáž na meno“. Pre Židov je nesmierne dôležité, aby boli menovite známi všetci mŕtvi. A úlohou pamätníka je uchovať pamiatku, zabezpečiť rôzne dokumenty a informácie menovite o všetkých šiestich miliónoch mŕtvych počas holokaustu.

Múzeum holokaustu

Pamätník postavili rozhodnutím izraelského parlamentu v päťdesiatych rokoch. Izraelský architekt Moshe Safdie dal hlavnej budove podobu trojbokého kvádra, pretínajúceho horu, na ktorej múzeum stojí. Na jednej strane je vnorený do zeme, na druhej sa jeho steny roztvárajú a uzatvára ho veľké trojuholníkové okno s výhľadom do doliny. Budova je celkovo strohá, tvorená iba betónovými stenami a podlahami. Celé centrum je najkomplexnejším archívom holokaustu na svete. Uchováva tisíce fotografií, dokumentov, kníh, filmov a iných artefaktov. Súčasťou areálu múzea je viacero budov a záhrada. Mali sme málo času, pamätník zatvárali hodinu po našom príchode, preto sme nestíhali všetko pozrieť, ale i tak na mňa expozície urobili hlboký dojem. Našla som tu v záhrade strom venovaný Oskarovi Schindlerovi a vnútri múzea zmienku o manželoch zo Žiliny, ktorí zachránili život židovskému dievčatku a dostali ocenenie Spravodliví medzi národmi. Zvlášť silná bola návšteva časti venovanej deťom obetiam. V hlavnej sále bola tma, ktorú osvetľovali iba malé plamienky v priestore. Priestor bol zrej-

me tvorený rôznymi zrkadlami, pomocou ktorých sa jeden plameň rôzne odrážal a vytváral zaujímavý efekt. Do tejto tmy a ticha boli čítané mená detí umučených v koncentračných táboroch.

Betlehem – republika v republike

Nikdy som nevedela pochopiť, že Palestínčania majú na území štátu Izrael svoje vlastné územie. Majú dokonca svoju vlajku a tieňovú vládu. Súčasťou tohto územia je aj Betlehem. Hoci vzdialený len 10 km od Jeruzalema, je teoreticky inou krajinou. Miesto Ježišovho narodenia je súčasťou arabského štátu. Aj keď oficiálne neuznaného. A okolo Betlehema vyrástol osemmetrový betónový múr. V Betleheme žijú aj kresťania, ale údajne ich tu býva stále menej. Cestovné kancelárie rady ubytovávajú svojich klientov v miestnych hoteloch. Zrejme sú o niečo lacnejšie, a pritom len kúsok od Jeruzalema. Moji spolupútnici rozhodli, že Betlehem nemôžeme vynechať. Mali sme toho v ten deň za sebou už dosť a ešte sme mali docestovať ku Genezaretskému jazeru. Ale nevzdávali sme sa. V betónovom múre je na jednom mieste vstup do mesta, ktorý strážia vojaci. Do Betlehema sme sa rozhodli ísť bez nášho požičaného auta. Brat mal totiž informáciu, že je to riziko. Poistky na izraelské autá tam

neplatia. Ak by sa niečo stalo, mali by sme smolu. A tak sme zaparkovali na akomsi smetisku blízko check pointu a vybrali sa peši. Cez check point nikto peši nechodil, len autá a autobusy, pôsobili sme veľmi zvláštne. Ako sme zistili neskôr, pre peších tu bolo iné miesto, ale aj tak nás pustili.

Miesto Ježišovho narodenia

Chrám Narodenia Pána nebol zďaleka taký preplnený ako napríklad Bazilika Božieho hrobu. Dnu viedli maličké dvere, že i ja, nakoľko som malá, som sa musela mierne zohnúť. V hlavnej lodi bola práve svadba. Všetko bolo vyzdobené a navoňané. „To musí byť terno, mať svadbu v Betleheme v Chráme Narodenia,“ skonštatovala švagriná. „Ktovie ako dlho vopred si také termíny objednávajú!“ Nevestu sme nezastihli a ani sme sa nedočkali vstupu do jaskyne, kde skutočne došlo k Ježišovmu narodeniu. Stál pri nej rad ľudí, a aj keď nebol dlhý, nemohli sme, žiaľ, čakať. Rýchlo sme ešte prešli uličkami Betlehema a nakoniec stopli ďalší taxík na cestu späť. Našli sme východ pre peších von z palestínskeho územia a museli prejsť bezpečnostnou a pasovou kontrolou, čo sa po nás v opačnom smere nevyžadovalo. Aj keď sme auto nechali na nie celkom serióznom mieste, našli sme ho v poriadku.

Otvorili sme kufor auta a skromne povečerali zo zásob, čo sme si odviezli z Jeruzalema. Jednak by sme asi ťažko v okolí našli reštauráciu, jednak skončili zlaté časy jeruzalemských stánkov. Mali sme zásoby humusu a kapustového šalátu, chliebik a vodu, a to nám muselo stačiť. Hor sa do Tiberias!

Konečne pri vode

Cez booking sme mali zarezervované ubytovanie v tzv. Kings Towers - obrovskej budove pri hlavnej ceste, ktorá poskytuje ubytovanie v množstve dovolenkových apartmánov. Aj keď bolo Kings Towers zrejme blízko Genezaretského jazera, zatiaľ sme ho nevideli. Brat sľúbil, že sa pôjde prejsť a všetko preskúma. Dlhو sa nevracal, a tak som mala podozrenie, či ho ktosi neprepadol. „Neboj, som v bare u Mojžiša. Zisťujem možnosť kúpania sa.“ Mojžiš nebol prorok, ale čašník, alebo majiteľ stánku so zmrzlinou. Stánky boli otvorené do hlbokaj noci, aj keď v máji ešte nebola v Tiberias pri jazere sezóna. Na uliciach bol pokoj, pláže prázd-

ne. Budovy na hlavnej ulici v okolí jazera sa nám zdali v zlom stave. Na rekreačný rezort, ktorý sa snaží prilákať dovolenkárov, to tu vyzeralo dosť spustnuto. Mala som pocit, že Izraeliti sú pedanti a veci robia s veľkým nasadením, no tu sa to tak nezdalo. Ale možno nebol ten správny čas.

Konečne na pláži

Po náročnom a hektickom programe v Jeruzaleme sme už potrebovali oddych ako soľ. Mojžiš bratovi poradil, aby sme sa išli okúpať na platenú pláž Bora Bora. Ako správni Čechoslováci sme najskôr hľadali divokú pláž, kde by sme sa okúpali bez platenia. Prešli sme autom kus za Tiberias, ale také miesto sme nenašli. Takmer všade bol prístup k vode ohraničený drôtom so značkou zákazu kúpania. A tak sme vyhľadali Bora Bora. Pri vchode nás privítal ruský rambo so zlatou reťazou na krku. Vymenili sme si pár zdvorilostných fráz a dozvedeli sa, že každý šiesty Izraelita je Rus a že ruština hýbe svetom.

Genezaretské jazero

Neveľkú pláž ohraničoval vysoký plot, aby mali zákazníci súkromie. Okrem nás a personálu tu bolo len pár ľudí. Ticho, pohoda. V cene sme dostali slnečník a ležadlo pre každého. Všade veľa rastlín, paliem, príjemné prostredie. Ležali sme tu skoro celý deň a synovci sa potešili, že si konečne mohli zaplávať.

Genezaretské jazero

Jazero je sladkovodné. Má asi 160 kilometrov štvorcových. Je zdrojom pitnej vody, priteká do neho Jordán a tiež z neho vyteká. Miestna krajina je celkom iná ako okolie Jeruzalema, voda ju premieňa na zelenú oázu. V okolí Tiberias rastie množstvo banánových plantáží aj polí s inými tropickými rastlinami. Banánovníky pestujú prikryté v špeciálnych fóliách natiahnutých na ľahkej konštrukcii. V konštrukcii je zrejme zavlažovanie a fólia rastliny chráni pred silným slnkom. Niekde som čítala, že Izrael je z 95% sebestačný, čo sa týka poľnohospodárskej produkcie. Úroda

sa zberá niekoľkokrát do roka. Všetko je dobre vymyslené, modernizované. Na to, že veľkú časť krajiny zaberá púšť, je to neuveriteľné. Keď sme prechádzali po Galilei autom, brat – vyštudovaný poľnohospodársky inžinier – obdivoval všetky tie zavlažovacie systémy a obrovskú úrodu všetkého. Spomínali sme na izraelských špehov, ako doniesli prvýkrát zo zaslúbenej krajiny obrovský strapec hrozna a presviedčali ostatných, že našli krajinu oplývajúcu medom a mliekom. To bola presne ona. Osviežení kúpaním sme sa večer prešli ešte po pobreží Tiberias. V centre mesta sme na malej promenáde našli Mojžišovu zmrzlináreň, Mojžiša však zastupoval kolega. Po jazere vozia turistov loďky, ktoré sú replikou lode učeníkov z biblických čias. Takisto si v miestnej reštaurácii môžete dať rybu Svätého Petra. My sme uprednostnili náš obľúbený humus, kapustový šalát spolu s čerstvým chlebíkom. ■

Pokračovanie v budúcom čísle.

Brehy Genezaretského jazera

OZDÍNSKA ZELENÁ

Milí priatelia,
mnohí z Vás viete, že už dlhšiu dobu pripravujem knihu *Ozdínska zelená*, ba mnohí na ňu už netrpezlivo čakáte. Mám pre vás dobrú správu!

Práve sme spustili kampaň na jej vydanie. Veríme, že túto dlho sa rodiaču monografiu, ktorá má 100 strán a množstvo historických čiernobielych fotografií aj farebných reprodukcii diel maliarky a sochárky Jaroslavy Fabrici, rodenej Ďuriškovej, podporíte. Odmenou vám bude nielen kniha *Ozdínska zelená*, ale i ďalšie publikácie vydané OZ Terra terapeutica či originály mojich keramických dóz a krížov, prípadne aj originály ilustrácii maliarky Jaroslavy Fabrici, ktorej život a dielo kniha popisuje.

Zbierku nájdete tu: www.startlab.sk

Prosím, dobre si pozrite odmeny. Je tam niekoľko kníh s tematikou arteterapie, ktorej sa OZ Terra terapeutica venuje viac ako 20 rokov, a ktoré už nie sú bežne dostupné na trhu (*Základy arteterapie*), kniha poézie Ondreja Fabriciho (*Jairova dcéra*) či kniha spomienok prvej slovenskej evanjelickej farárky Dariny Bancíkovej, ktorej osud bol prepletený s generáciou Jaroslavy Fabrici a jej rodákov z Novohradu a okolia.

Čím skôr sa rozhodnete prispieť, tým väčší výber máte. Postupne Vám budem o jednotlivých odmenách posielat' bližšie informácie.

Ďakujeme za pomoc a podporu!

Jaroslava Šicková-Fabrici a Ján Šicko

HLA ČINÍM VŠETKO NOVÉ! (Záver knihy *Ozdínska zelená*)

Ako malému štvorročnému dievčatku sa mi hlboko do pamäte vryl veľký obraz, obdĺžnikového tvaru, s motívom holubice so zelenou ratoľestou v zobáčku, ktorého rám bol vytvorený z čriepkov rozbitých tanierikov, šálok a misiek. Obraz visel na stene v dome u Spišiakovcov, na dolnom konci Ozdína, kde každú nedeľu bývali popoludňajšie bohoslužby a kam ma moja stará mama Ľudmila pravidelne brávala. Dlhé hodiny som obraz skúmala zvedavým detským pohľadom, lebo hovorenému slovu biblickej zvesti som vtedy ešte nerozumela. Pokojne sedieť starkej na kolenách a dívať sa na obraz, takmer bez mihnutia oka, mi nerobilo žiadny problém. Bola som ním fascinovaná.

Na obraze s čriepkovým rámom bolo secesným písmom napísané :

Hľa činím všetko nové! (Zj 21, 5)

No malba ani text ma ani tak veľmi nezaujímali, viac sa mi páčil ten jeho rám z čriepkov. Hoci boli neúplné a rôznorodé, vytvárali jeden celok. Na jednom kúsku porcelánu bol zlatý prúžok, na ďalšom malý kobaltový fragment dekoru inej nádoby, na ďal-

šom kúsku ružičky, na inom zelené prúžky z bývalého hrnčeka. Koľko ľudských osudov v ňom bolo? Ale až po mnohých rokoch, keď som pochopila princíp celostne chápanej psychológie i terapie, mi spomienka na obraz, ktorá sa vynorila zo skladov mojej pamäte, dávala zmysel a inšpirovala ma k tomu, že som vytvorila arteterapeutickú techniku „Hľa činím všetko nové!“ založenú na integrácii rozbitého, ťažkého do nového kontextu, nového zmyslu. Nápad spustili v mojej fantázii výroky ľudí, ktorých životy sa po smrti ich blízkych rozbili na kúsky a oni sa ich snažili polepiť do pôvodnej podoby, ale nedarilo sa im to. Návod, ako nezliepať nič, čo sa zlepíť nedá, ale poskladať to radšej do nových konštelácií, súvislostí, do celkom nového celku a obrazu a hľadať v ňom nový zmysel. Objaviť nové začiatky ...

V tom čase som už dlho pátrala po osude spomínaného obrazu z môjho detstva, ktorý zmizol akoby bez stopy. Nikto mi nevedel povedať, čo sa s ním stalo, keď sa nedeľné bohoslužby u Spišiakovcov pred mnohými rokmi prestali konať. No ten, kto hľadá, nájde a ja som ten stratený obraz naozaj našla. Stalo sa tak celkom náhodne. Vtedy, keď som už nedúfala...

Bol opretý o stenu v ozdínskom dome tety Anny Ďuriškovovej, rodenej Hanovej, ktorej som prišla 26. júla v roku 2014, v deň, keď všetky Anny oslavujú meniny, gratulovať k sviatku. Poslala ma do komory, aby som jej niečo odtiaľ doniesla, a vtedy som ho v prítomí, zastrčený v kúte, opäť uvidela. Nechcela som veriť vlastným očiam.

Epizodu s obrazom na konci *Ozdínskej zelenej* venujem všetkým, ktorí sa neboja každodenných nových začiatkov i tým, ktorí hľadajú dovtedy, kým nájdu

Hľa, činím všetko nové! ■ **Jaroslava Šicková-Fabrici**

CESTA ZA VEĽKÚ MLÁKU

Príbeh šiesty

Moje rozhodnutie je vizitka toho, ako som chcel žiť a zároveň cesta, ako najsť sám seba. Príbeh začína v Prahe na letisku. Nastúpil som do Ruského lietadla TU-154, bolo to presne 2. februára 1990. Vedľa z iného lietadla vystupoval v modrej šerpe Dalajláma, myslím si že to bola Indická letecká spoločnosť. Mal som vtedy 27 rokov a o živote som vedel málo, no moja túžba žiť je stále rovnaká. Hľadanie sa na vlastných nohách začalo. Jedna moja známa, mi povedala toto: „Dalajláma je múdry človek, a to preto, lebo má na to čas.“ Ale ja som nemal čas. Chcel som zarobiť doláre a prísť bohatý domov. Naplnili sa mi moje túžby... lenže ani toto moje poznanie nebolo zadarmo.

Železný Vták letel dobre, pristáli sme v New Yorku. Bola noc, v peňaženke som mal 300 USA dolars... Ako 300 Kčs. Nič moc. Zvedavosť ma hnala dopredu, nevedel som že sa dá ísť podzemnou dráhou – Subway za 1 dolár. Mal som jednu adresu, kde som sa potreboval dostať. Brooklyn. Vonku stál taxík, a tak som rukami a nohami vysvetľoval, kde sa potrebujem dostať. Černoch pochopil – ukázal som papierik s adresou. Stálo ma to myslím 50 dolárov. Rozpočet sa znížil na minimum.

New York je pre mňa Odyho krásne mesto. Začal som tak, že som podľa mapky podzemných dráh a rôznych farieb čísel vagónov spoznával „Zlatú Baňu“ Západného sveta. Ak ste vo svete sám ako jediniec, nikto vás nemôže zastaviť, iba emócia strachu. Na každej stanici Metra-Subway vám ju zadarmo poskytnú. Chcel som vidieť tento svet Západu – USA ako emigrant, vedel som a cítil, že si chcem zarobiť, urvať z tohto sveta čo najviac. Túlal som sa potom pešo po veľkej časti Manhattanu. Pozeral som z údivom na mrakodrapy a obdivoval jazyk americký – anglický. Boli to pre mňa nové zvuky, vône, hudba, mravy, spôsoby a rôzni ľudia iných farieb. Dobré sa o tomto všetkom píše, a len tak mimochodom, príbeh, ktorý pokračuje, za čo som vďačný, stále trvá. Je to presne 31 rokov.

Na adrese, kde som býval, som mal čas. Býval som v Poľskej komunite, všetci, čo sme tam boli, chceli sme peniaze, aby sme sa mali dobre. (Ako prísť na túto múdrosť, že to nie je vždy tak?). Mať na to čas? Nie!! Osobná skúsenosť, tak je to. Toto vlastné poznanie vám nikto nezoberie. Iba smrť, ak sa s tým nepodelíš. Kamaráti, anglicky som nevedel, no bol som mladý a plný, až preplnený radosťou a odhodlaním. Chcel som si kúpiť rôzne spotrebné veci... pekné oblečenie, foťák, auto, dom, kvalitný alkohol – whisky... zabávať sa, mať veľa kamarátov. Trizvy život ma vôbec nezaujímal, vtedy, ak by ste

mi povedali: buď čistý... bez rôznych stimulantov, ani by som sa z vami ne bavil, považoval by som vás za Blázna. Ha ha ha Hlupák!!!! Lenže ja som Ody... nie Dalajláma, ja som ten čas nemal. ■ (Ody)

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.

Volám sa Milan a rozhodol som sa pre lokálnu misijnú prácu na plný úväzok v maľebnom mestečku Svätý Jur, v organizácii OZ MOZAIKA – Svätý Jur. Prečo práve tu?

Môj príbeh

Už ako malý chlapec som stretol v našom mestečku ľudí z občianskeho združenia MOZAIKA – Svätý Jur, ktorí mi svedčili o Pánu Bohu cez zábavné stretká pre deti. Ako 15-ročný som Ho prijal do svojho srdca, o rok neskôr som sa nechal pokrstiť, našiel si kresťanské spoločenstvo a v MOZAIKE začal slúžiť ako dobrovoľník.

Mozaikový príbeh

MOZAIKA pôsobí vo Svätom Jure už viac ako 15 rokov ako dobrovoľnícka organizácia. Pán Boh nám otvára možnosti služby a zapaluje aj túžby v našich srdciach ich nasledovať. Vidíme potenciál byť stabilným partnerom pre mesto v otázkach spolupráce s mládežou a zmysluplného využitia voľného času. Túžime vytvárať nové príležitosti na budovanie vzťahov, skrze ktoré im môžeme pomáhať rozvíjať vzťah s Pánom Bohom, ale tiež talenty, ktoré Boh do nich vložil.

Robíme lokálnu službu pre deti a mládež v našom mestečku. Svedčíme o Pánu Bohu skrze šport, stretká, víkendovky, tábory či lyžovačky. Venujeme sa aj duchovnému rastu jednotlivcov cez osobné učenie, keď sa osobne stretávame pravidelne pri Písme a modlitbe. Túžime mladým kresťanom pomôcť nájsť si svoje spoločenstvo, kde budú môcť prežívať prijatie. Pomáhame rásť mladým animátorom, ktorým postupne dávame možnosť mať zodpovednosť a niekoľkokrát do roka pre nich robíme školenia, kde trénujeme s nimi ako duchovné, tak aj osobnostné a praktické zručnosti.

Sme aj aktívnou súčasťou komunitného života v našom mestečku a spolupodieľame sa na organi-

zácii mestského dňa detí či vianočných trhov. Ku komunitnému životu sa snažíme prispievať aj organizovaním plesov, alebo spoluprácou na rôznych mestských spoločenských aktivitách.

Aby sme tieto rastúce príležitosti vedeli nasledovať, vidíme potrebu mať jedného pracovníka, ktorý by sa tejto službe vedel venovať na plný úväzok.

Po siedmich rokoch dobrovoľníctva mi Pán Boh dal výzvu stať sa na plný úväzok pracovníkom v MOZAIKE. Túto výzvu som prijal, no kým sa budem môcť venovať naplno práci v našom mestečku, potrebujem vybudovať môj **misijný tím**, teda skupinu ľudí, ktorí by za mnou stáli modlitebne a finančne. Pozývam vás stať sa súčasťou tohto tímu.

Modlitebná podpora

Som presvedčený, že služba, za ktorou stojí silná skupina modlitebníkov obstojí aj v náročných skúškach. Pravidelne vás budem oboznamovať o našej službe prostredníctvom tzv. modlitebných listov. V nich uvidíte aktuálne a konkrétne modlitebné podnety na vďaky, chvály či prosby. Modlitebné listy budete dostávať aj v prípade, že sa rozhodnete podporiť túto službu aj finančne, a tak budete môcť vidieť, ako vaša investícia prináša výsledky v živote ľudí v našom mestečku.

Finančná podpora

V tejto chvíli potrebujem získať 1 750 eur mesačne na mzdu, dane, odvody a náklady spojené s mojou prácou (cestovné, réžia, prenájmy). Preto hľadám okolo 50 ľudí, ktorí by investovali do tejto služby pravidelný mesačný dar približne 35 € mesačne.

Ak máte túžbu počuť o našej službe viac, alebo sa rovno stať jej súčasťou, či už modlitebne alebo finančne, rád sa s vami stretnem cez videohovor, aby sme sa spoznali.

Môžete mi napísať email na brejchama@gmail.com, alebo zavolať na moje číslo 0915 843 779.

Svoj príspevok môžete najjednoduchšie poslať bankovým prevodom na účet MOZAIKA – Svätý Jur. Číslo účtu je SK89 8330 0000 0025 0009 6861, variabilný symbol: 1111. ■ *Milan Brejcha*

Zápisky z farmy

DODATOK K PREPÚŠŤACEJ SPRÁVE

TOMÁŠ KOMRSKA

Farmu zaodial krásny pondelkový podvečer a doposiaľ rozbesneným komárom už začali dochádzať sily. Zostávalo dorobiť už len niekoľko drobností toho dňa a celkom zreteľne sa už črtali úlohy nasledujúcich dní a...

Zvoní telefón: „Zajtra nastupuješ do nemocnice.“

Takýto nečakaný telefonát vyvedie človeka z miery, pretože v sekunde mení všetko hore nohami.

Keďže všetko je aj tak v hlave, musel som si urýchlene upratať poličky v hlavičke, a tak ako rómsky kočovník – za 20 min sa zbalil a odíšť.

Druhý deň ráno ma čakalo milé uvítanie na 11. poschodí nemocnice. (Pre háklivých architektov a stavbárov na 12 nadzemnom podlaží.)

Okrem milého personálu ma zaujal aj výhľad na mesto z tohto poschodia.

Prvý deň sa niesol v znamení oňuchávania osôb, vecí, pravidiel a zvykov.

Po pokojnej noci na luxusnom lôžku prišli prvé vyšetrenia, infúzie a chutný obed.

Veď... vlastne... veď vlastne toto je výborná dovolenka. Do rozbiehajúceho sa kolotoča, pre mňa nového života na oddelení, náhle vstúpil Peter – môj nový spolupútnik – dovtedy som bol na izbe sám. Úvodné opatrné zoznamovacie rozhovory sa postupne prehlbovali, a popritom sa rozvíjali aj vzťahy s personálom.

Každá nemocnica zvonku vyvoláva nejaký dojem. Iný pocit prichádza pri jej krátkej návšteve v rámci dňa a celkom iný, keď sa v nej človek usalaší.

Za všetkým hľadaj ženu – aj. Všetko je o nastavení v hlave – aj. Rozhodujúce je, aké máš srdce – aj. Ale najdôležitejšie je, čo cítiš v bruchu – presne v tom mieste, kde si položíš zopnuté dlane, keď sa na chvíľu zastavíš a rozmýšľaš – čo teraz? A práve tu, v tejto časti brucha som cítil, že tento čas a miesto sú dôležité. Síce neviem prečo, ale dôležité.

A tak sa nemocnica veľmi rýchlo zmenila na rajskú záhradu s príjemným personálom, výbornou stravou a zaujímavými spolubývajúcimi.

Na začiatku neznámy, ale po troch dňoch spoločného pobytu už spoločník, odišiel domov.

Ostala vôňa priateľstva a svieži vánok v duši.

Po jednom osamotenom dni však prišiel iný neznámy. Z nového neznámeho, ktorý bol v oveľa horšom stave, sa behom pár minút stal známy. Nikdy sme sa predtým nevideli, ale po krátkej chvíli som mal pocit, že sme sa akurát, ako veľmi dobrí známi, dlho nevideli.

Po prebdenej noci, plnej smiechu a dotykov čoraz hlbších zákutí duší, sme sa rozlúčili – tentoraz som odišiel ja.

Lenže súzvučiek nastal aj s personálom.

Napríklad sanitár Ferko si s mojou manželkou cez telefón dohodol, že len čo manželka pricestuje zo zahraničia domov, bude ju učiť jazdiť na svojej novej kolobežke. Iný člen personálu sa mi zdôveril s jазvami na svojej duši a ďalší so svojimi túžbami. S manželkou sme dostali pozvánku na kôšer večeru – ozaj, viete aká je úplne, ale že úplne najhoršia nadávka medzi hebrejcami?

„Ty špina!“ – aj v nadávaní sa mám čo učiť.

Profesionalita vedenia a zázemia kliniky, presiaknutá ľudskosťou, dávala a dáva celému oddeleniu dobrú chuť. Niekedy korenistú, inokedy lahodnú – v každom prípade uzdravujúcu chuť.

Že na čo sú choroby a trápenia?

Nielenže sa cez toto školné, (bolesť, stratu, čas v nemocnici ...), môžem niečo nové naučiť, ale stretávam aj ľudí, a ich príbehy, o ktorých by som sa inak nemal šancu ani len dopočuť.

Si myslím. ■

Z ROKOVANIA RCB

JÚN 2021

Rada rozhodla:

O predĺžení pracovného pomeru s pastoračnými asistentmi Pavlom Jurčom (Zbor Bratislava-Kaplnka) a Martinom Kaščákom (Zbor Bratislava-Paradox).

O zmene pracovného pomeru s pastoračnou asistentkou Silviou Henželovou (Zbor Bratislava-Paradox) z doby určitej na dobu neurčitú.

O zmene pracovného pomeru s vikárom Filipom Pangrácom (Zbor v Bardejove) z doby určitej na dobu neurčitú.

O uzatvorení PPV so Silviou Dirdovou od 1. 7. 2021 na čiastočný úväzok ako pastoračnou asistentkou Zboru CB v Spišskej Novej Vsi.

SEPTEMBER 2021

Rada schválila:

Uzatvorenie PPV s kazateľom Miroslavom Haszic som (zbor v Leviciach) na dobu neurčitú.

Návrhy na opravu chýb v Poriadku CB, ktoré jej predložila Komisia pre Poriadok.

Delgátov CB na Valné zhromaždenie Ekumenickej rady cirkví. (Predseda Rady a tajomník Rady.) Za predsedu ERC navrhne generálneho biskupa ECAV Ivana Elka, za podpredsedu Jána Szóllósa (BJB) a za člena revíznej komisie Juraja Klementoviča (CB).

Rozdelenie prostriedkov z EPH na rok 2021 a z Fondu pomoci.

Zrušenie uznesenia 2015_140 (pracovnoprávny vzťah a odmeňovanie vikárov po ordinácii) a novelizované ustanovenie zapracovala do Mzdového poriadku.

Rada zobrala na vedomie:

Že Martin Kačur bol zvolený za kazateľa a správcu zboru v Prešove.

Výsledok hlasovania v zbere v Košiciach, ktorým bol predĺžený mandát kazateľa Rastislava Betinu po vzniku nároku na dôchodok.

Že kazateľ Seo Il Won ukončil službu v kórejskom zbere v Žiline. Zbor si hľadá nového kazateľa.

Žiadosť o vikariát od brata Lubomíra Lorinca (zbor v Prešove) a pozve ho na rozhovor.

Termín pre podávanie návrhov Komisii pre Poriadok, ktorým je 30. november 2021.

Výsledky výskumu misijného potenciálu kresťanov na Slovensku, ktorý robilo združenie Ježiš pre každého.

Že združenie Ježiš pre každého (JPK) zmenilo svoj názov na *Na každom záleží*.

Rada poverila:

Predseda Rady vedením volieb Juraja Institorisa za kazateľa a správcu zboru v Banskej Bystrici.

Tajomníka Rady vedením hlasovania o zotrvaní kazateľa Jána Verčimáka v zbere v Leviciach.

Ďalej Rada:

Predĺžila poverenie Gabriela Gajdoša ako administrátora zboru v Starej Turej do konca jeho pracovnoprávneho vzťahu s cirkvou.

Rokovala o aktuálnej situácii v zbere v Trenčíne a o situácii kazateľa Gabriela Gajdoša v súvislosti s ukončením jeho služby v zbere. Predseda Rady a riaditeľ Kancelárie budú o tom komunikovať s trenčianskym staršovstvom.

Vyjadřila súhlas s ukončením pracovnoprávneho vzťahu s kazateľom zboru v Žiline Mariánom Cabadajom na jeho žiadosť. Rozhodnutiu Rady predchádzal rozhovor predsedu a tajomníka s kazateľom aj staršovstvom.

Vymenovala za administrátora zboru v Žiline kazateľa Jána Máhrika do 31. 12. 2022.

Vyjadřila súhlas s úpravou výšky členského príspevku do Ekumenickej rady cirkví, podľa návrhu Riadiaceho výboru ERC, ktorý má schváliť valné zhromaždenie ERC. Členské cirkvi by mali platiť základ 523 € plus 0,03 € na člena. Pozorovatelia len základ.

Pokračovala v diskusii o teologickej identite CB a o teologických presvedčeniach členov Rady. Téma: Kto je Ježiš Kristus? a Čo urobil Ježiš. ■

Spracované z podkladov RCB.

Rada Cirkvi bratskej hľadá pre kanceláriu v Bratislave
účtovníka/účtovníčku na plný úväzok.

Očakávame:

Prax v oblasti vedenia účtovnej agendy – finančné a mzdové účtovníctvo (účtovníctvo neziskových organizácií, je výhodou, nie podmienkou)

Ovládanie MS Office (Word, Excel)

Ponúkame adekvátne finančné ohodnotenie a flexibilnú pracovnú dobu.

Vybraného uchádzača zaškolíme.

Záujemcovia môžu kontaktovať riaditeľa Kancelárie Rady na adrese riaditel@cb.sk alebo telefonicky na čísle 0903-747678.

KOCÚRKOVO?

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Ludová tvorivosť počas rokov priniesla mnohé príbehy s kocúrkovskou tematikou. Z detstva si pamätám jeden z nich – ako Kocúrkovčania tlačili kostol. Zdalo sa im, že by mal stáť o pár metrov inde, ako ho postavili, a tak sa ho rozhodli potisnúť. Richtár položil na zem kabanicu (zimný kabát), aby označil, kam treba kostol dostať. Chlapi sa zapreli a tlačili... a tlačili... Lenže – ktosi kabanicu ukradol. Keď sa richtár išiel pozrieť, či je kostol už na novom mieste, kabanica nikde, zakričal: „Ludia, dost! Kabanica je už pod kostolom.“ Keď sa o tom presvedčili aj ostaní, s pocitom dobre vykonanej roboty sa rozišli domov či do krčmy.

Nepripomína vám to dnešné Slovensko? Keď novozvolený richtár a radní páni vyhlásili pred rokom a pol, že kostol zvaný Slovensko je skrz-naskrz prerastený mafiou, zlodejmi a korupčníkmi a že ho treba premiestniť medzi slušné štáty, čakali sme, čo sa stane.

Kocúrkovské príbehy sú humorne dobromyseľné. To, čo sa deje na Slovensku však nie je ani humorné ani dobromyseľné. Za tridsať rokov mafiánsky „kostol“ nerástol do viditeľnej výšky. Rástol do hĺbky a vybudoval si takmer nevyvrátiteľné základy.

V decembri som na tomto mieste napísal: „Nový generálny prokurátor, nové vedenie polície, či očista súdnictva však dávajú nádej...“

Nedávajú. Aspoň zatiaľ nie. – Slovensko má v krátkom čase tretieho policajného prezidenta. Jeden spáchal vo väzení samovraždu, druhý po obvineniach zo zneužitia právomocí v prospech zatýkaných mafiánov odstúpil,

Keď sme sa vrátili z pokojného oddychového pobytu na talianskych plážach, takmer týždeň som nezapol počítač a nepozeral správy. Aby som hneď nepadol do slovenskej reality. Ale – bolo sa treba rozhybať. Tu, doma – na Slovensku. A tak som povolil a...

Pád bol krutý. Tuším sa mi polámali všetky zmyslové orgány určené na vnímanie reality...

Občas žartovne prirovnávam Slovensko ku Kocúrkovu. (Kocúrkovo je satirická divadelná hra J. Chalúpku z roku 1830, v ktorej sa vysmieva z vtedajších spoločenských pomerov.)

Po tomto páde som si uvedomil, že to nie je trefné prirovnávanie. Kocúrkovský richtár a páni radní by sa asi urazili, keby som Kocúrkovo prirovnával ku Slovensku.

tretí je zatiaľ poverený. Rozpory v bezpečnostných zložkách (Inšpekcia MV vs. NAKA) prešli do otvorenej vojny. Jedni elitní vyšetrovatelia zatvárajú iných elitných vyšetrovateľov a naopak. Prvým pozoruhodným činom nového generálneho prokurátora bolo, tesne pred odovzdaním obvinených Pčolinského a Haščáka do rúk súdu, využitie paragrafu 363 a zbavenie ich viny. A niektorí sú prekvapení. To ich pri jeho voľbe nezarazilo, ako ochotne ho podporili Smer a Hlas? Aj Kollárova Sme rodina. Žilinka iba vyliezol z ulity, a ukázal, kam patrí. A zrazu niektorí koalíčníci prišli na to, že mu treba odobrať túto právomoc a oklieštiť paragraf 363. No Fico denne kričí z obrazoviek, že demokraciu rúcať nedovolí. Aj predseda parlamentu kričí, že odíde z koalície, ak sa dakto dotkne demokracie. A že nedovolí vznik novej mafie... Ale – vzniká nová mafia, alebo sa zľakol spolu s Ficom aj on. Na Slovensku sa stratili všetky hranice a zábrany. Nikto nevie, ktorí sú dobrí a ktorí zlí. Všetci konajú v „mediách zákona“. Do otvorenej vojny vstúpili aj prokurátori – zatiaľ (viditeľne) iba generálny a špeciálny, keď prvý zakázal druhému účasť v pracovnej skupine, ktorá má hľadať legislatívne riešenia situácie.

Tí, čo chceli potisnúť „kostol“ na slušnejšie miesto vo svete, strácajú sily, lebo sa podrážajú navzájom, a tak sa im situácia vymyká z rúk. A aby toho nebolo málo – črtá sa aj ďalšia roztržka v koalícii – Kollár ako ochrancia demokracie vs. zvyšok tiež ochrancov demokracie.

Nie – toto (žiaľ) nie je Kocúrkovo... ■

Autor: Peter Kailing	Kilopond meter (skr.)	Miesto na soľ pre zver	Postup		POMÔCKY Ina, Ro, Ana, BH	Skratka staršieho	Irena (dom.)	Anton (dom.)	Dotieravý hmyz
Kom. strana Slovenska (skr.)				Snop	Riečica TAJNIČKA				
Výbežok pevniny do mora					•				
Prášková					•	Predpona (hore)			
	Som v pohybe				•	Severan	Predložka		
	Guľov. baktéria						Popravca		
Konská sila (skr.)			Zvieratko (dom.) Hlbší ženský hlas		•			Zapletal	Možno
Ruská rieka				Náš kraj Osobné zámeno	•				
Gigant					•	Ihličnatý strom Titul lekára			
	3 čaty	Rúbem Ochrana tovaru			•		Čínske muž. meno Klin (čes.)		
Umelý jazyk			Emanuela (dom.)	Listnatý strom	•			Dietlova postava	100°C (varenie)
Obidve				Opak prílivu Kód Bahrajnu	•				
Bubník s hrkáčkami					•				
Islamský boh						Ťaví kríženec			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 6 – 7/2021.

Múdry nie je ten, kto pozná veľa vecí, ale POTREBNÉ VECI.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 10. 10. 2021. Nezapadnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 10/2021. **Stranu pripravil Peter Kailing**

Podobenstov o nesplnených sľuboch a druhej šanci

(Autor: Simona Kubalcová, 8. X, CZŠ Narnia Pezinok)

